

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

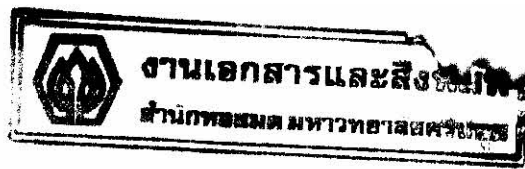
รายงานวิจัย
เรื่อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

A STUDY OF THE FACTORS RELATED TO THE TEACHING
EVALUATION OF SRIPATUM UNIVERSITY
FACULTY MEMBERS

วราภรณ์ ไทยมา
สมเกียรติ ถนอมวงษ์
สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2546

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายงานวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

A STUDY OF THE FACTORS RELATED TO THE TEACHING
EVALUATION OF SRIPATUM UNIVERSITY
FACULTY MEMBERS

วราภรณ์ ไทยมา

สมเกียรติ ถนอมวงษ์

สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2546

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีการศึกษา 2546 ซึ่งทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสถียร ไชยพัทธ์ ศรีวะรมย์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย ภิรมย์รัตน์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิ่มนวล ศรีจาด รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษางานวิจัย และ เสนอแนะความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างดียิ่ง

คณะผู้วิจัย

ธันวาคม 2548

คำนำ

การศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยคณะผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยศรีปทุมสามารถนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงอาจารย์ผู้สอนและสิ่งที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และผู้ที่สนใจต่อไป

คณะผู้วิจัย

ธันวาคม 2548

Title : A Study of the Factors Related to the Teaching Evaluation of Sripatum
University Faculty Members

Author : Mrs. Waraporn Thaima Mr. Somkiat Thanomwong
and Mrs. Sirinthorn Sinjindawong

Institution : Center for Quality Assurance, Sripatum University

Year : B.E. 2548

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the data collected regarding of teaching evaluation and to compare the information about teaching evaluation levels of Sripatum University faculty members. A questionnaire submitted to undergraduate students in the second semester, 2003 academic year, consisted of 35 items in five areas 1) Teaching Activity 2) Evaluation 3) Proficiency 4) Personality and 5) Relationship between instructor and student. Means, standard deviations, Mann-Whitney U test and Kruskal – Wallis H test by computer program SPSS for Windows were used to analyze data.

The findings of the study were as follows:

1. Teaching Evaluation of Sripatum University Faculty Members by undergraduate students in five areas to be high level in order of means as: 1) Personality 2) Proficiency 3) the Relationship between Instructor and student 4) Teaching Activity and 5) Evaluation.

2. Comparing different areas of teaching evaluation of Sripatum University faculty members by undergraduate students received at a significant difference value of 0.05. It was found that 2.1) gender difference produced a significant difference in teaching evaluation levels in the areas of Teaching Activity, Evaluation and Relationship between Instructor and Student, 2.2) the courses that students register for each faculty produced significant differences in teaching evaluation and in the areas of Teaching Activity and the Relationship between Instructor and Student, 2.3) and number of students' absences produced significant differences in the areas of Teaching Activity and Evaluation.

Keywords : Evaluation Teaching Instructor Sripatum University

หัวข้อวิจัย : การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผู้วิจัย : นางวราภรณ์ ไทขมา นายสมเกียรติ ถนอมวงษ์ และนางสิรินทร สิ้นจินดาวงศ์
หน่วยงาน : สำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของคณะกรรมการศึกษาที่ 2/2546 ด้วยแบบประเมินการสอน ของอาจารย์จำนวน 35 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและ ประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Mann-Whitney U test และ Kruskal – Wallis H test โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

ผลการวิจัย พบว่า 1. การประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยนักศึกษา ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและประเมินผล 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า 2.1) นักศึกษาเพศต่างกันมีผลการ ประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างกัน 2.2) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกันมีผลการ ประเมินการสอนแตกต่างกัน ในด้านกิจกรรมการสอนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ นักศึกษา 2.3) นักศึกษาที่จำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนแตกต่างกัน ในด้าน กิจกรรมการสอนและด้านการวัดและประเมินผล

คำสำคัญ : การประเมิน การสอน อาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สารบัญ

บทที่

		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความสำคัญและที่มาของการวิจัย.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	คำถามการวิจัย.....	2
	สมมติฐานการวิจัย.....	2
	ขอบเขตการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์.....	6
	ความหมายของประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์.....	8
	ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์.....	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	26
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
	เครื่องมือการวิจัย.....	27
	การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน.....	27
	การรวบรวมข้อมูล.....	28
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	30
การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรักศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม	33
การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา	37
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
สรุปผล.....	49
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	60
ภาคผนวก ก. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอน ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับ นักศึกษา	61
ภาคผนวก ข. แบบประเมินการสอนของอาจารย์.....	79
ภาคผนวก ก. สูตรที่ใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง.....	84
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	86

สารบัญตาราง

ตาราง

		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้ทำการประเมินการสอนของอาจารย์ จำแนกตามรายวิชาของคณะ..	27
2	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	30
3	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามหลักสูตรภาค....	30
4	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	31
5	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามรายวิชาของคณะ	32
6	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามช่วงเกรดเฉลี่ย สะสม.....	32
7	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามจำนวนการ ขาดเรียน.....	33
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านกิจกรรม การสอน.....	34
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านการวัด และประเมินผล.....	35
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้าน ความสามารถทางวิชาการ.....	36
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้าน บุคลิกลักษณะของอาจารย์.....	36
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา.....	37
13	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Mann - Whitney U ในการเปรียบเทียบผลการ ประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาชาย และหญิง.....	38
14	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมิน การสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่เรียนหลักสูตร ภาคต่างกัน.....	40

ตาราง

	หน้า
15	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมิน การสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน.. 41
16	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมิน การสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียน วิชาเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน..... 43
17	ค่า P-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีปทุมด้านกิจกรรมการสอน ระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนใน รายวิชาต่างคณะกัน..... 44
18	ค่า P-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีปทุมด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน..... 45
19	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมิน การสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรด เฉลี่ยสะสมต่างกัน..... 46
20	ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมิน การสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการ วิชาเรียนต่างกัน..... 47
21	ค่า P-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีปทุมด้านกิจกรรมการสอน ระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการวิชาเรียน ต่างกัน..... 48
22	ค่าเฉลี่ยและ P-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผล ระหว่างนักศึกษาที่มี จำนวนการวิชาเรียนต่างกัน..... 48

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

		หน้า
1	แสดงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของการวิจัย.....	3
2	แสดงความแตกต่างของผลการประเมินการสอน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

สถาบันการศึกษามีภารกิจหลักอันหนึ่ง คือ การสอน ซึ่งในระดับอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อออกไปประกอบอาชีพ รับผิดชอบ และประเทศชาติต่อไป ซึ่งการสอนนั้นเป็นหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้ เป็นไปตามปณิธานของสถานศึกษา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการสอนของอาจารย์ให้มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์อันสูงสุดต่อบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ตระหนักและให้ความสำคัญถึงภารกิจหลักดังกล่าว จึงจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในสายวิชาการ โดยการจัดการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนา เพิ่มพูนเทคนิควิธีการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริมให้มีความรู้สูงขึ้นจากการศึกษาต่อ ดังนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของอาจารย์และจะได้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการสอนของอาจารย์ให้ดียิ่งขึ้น จึงจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ขึ้น และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ (คำสั่งที่ 68/2547 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547) มีหน้าที่ 3 ประการ คือ ประการแรก พัฒนาแบบประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ให้สมบูรณ์ ทั้งในด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ประการที่สอง ประสานงานกับคณะต่างๆ ในการพัฒนาแบบประเมินฯ และประการสุดท้าย วิเคราะห์ สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการสอน ซึ่งผู้บริหารทั้งระดับภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย จะนำผลการประเมินเหล่านี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการสอนของอาจารย์ต่อไป

การประเมินการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จัดทำการประเมินในแต่ละภาค การศึกษา โดยมีนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน เนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยตรงกับอาจารย์ผู้สอน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ประเมินนั้น จะเป็นข้อมูลที่แสดงถึง ประสิทธิภาพ คุณภาพ ลักษณะ พฤติกรรม และการสอนของอาจารย์

จากที่กล่าวมาข้างต้นถือได้ว่าการประเมินการสอนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการศึกษาการประเมินการสอนของอาจารย์ให้ครอบคลุมทุกด้าน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ทำการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่ง จำแนกการประเมินการสอนตามด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์

กับนักศึกษา และผลที่ได้การศึกษารั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงวิธีการการประเมินการสอนของอาจารย์ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและการจัดเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

คำถามการวิจัย

1. นักศึกษาเพศต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่
2. นักศึกษาหลักสูตรภาค (ภาคปกติ ภาคค่ำ ภาคต่อเนื่อง และภาคเสาร์อาทิตย์) ต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่
3. นักศึกษาต่างชั้นปีกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่
4. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่
5. นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่
6. นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกันหรือไม่

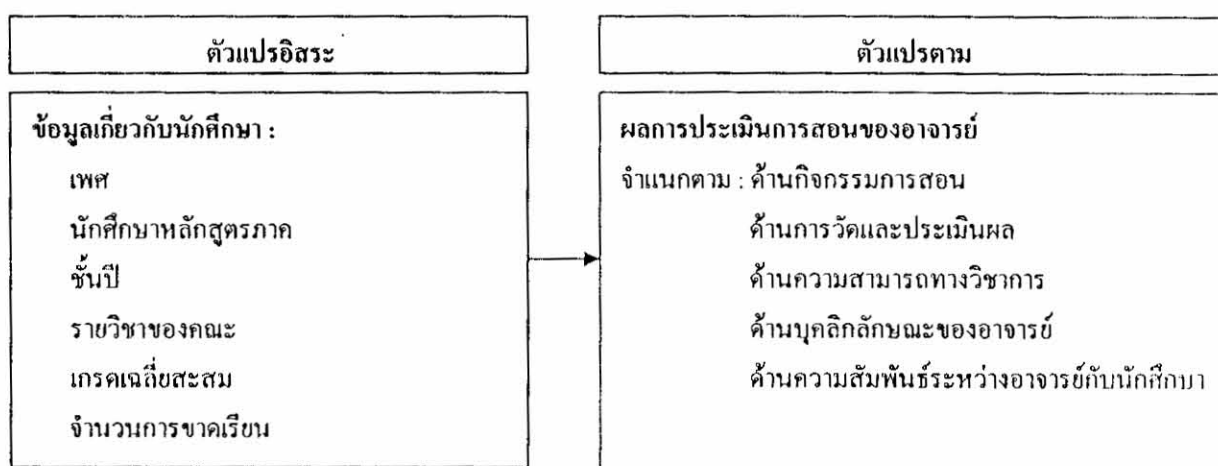
สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาเพศต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน
2. นักศึกษาหลักสูตรภาคต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน
3. นักศึกษาต่างชั้นปีกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกันมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมีประชากรเป้าหมาย คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุมบางเขน ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2546 อย่างถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย และได้กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

- การประเมินการสอน หมายถึง การประเมินความสามารถในการใช้แผนการสอนหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนลักษณะ พฤติกรรม และการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน อันจะมีผลทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งประเมินจากลักษณะ พฤติกรรม การปฏิบัติหลัก 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
- อาจารย์ หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิในทางวิชาการหรือวิชาชีพที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันในทุกๆ ด้าน คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อาจารย์ต้องมีพื้นฐาน

ของการเป็นคนดีและควรมีบทบาทที่เด่นในเรื่องการเป็นนักวิชาการ นอกจากนั้น อาจารย์ต้องมีหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือกิจการของสถาบันเพื่อให้งานด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ เกิด ผลดี อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน ได้แก่ อาจารย์ประจำ และอาจารย์ พิเศษ

- นักศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมรับพิจารณาให้เข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 2/2546 เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยจะ พัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ โปรแกรมในด้านวิชาการวิชาชีพและ คุณลักษณะที่สำคัญ
- นักศึกษาหลักสูตรภาค หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในภาคต่างๆ ดังนี้ ภาคปกติ ภาคค่า ภาคต่อเนื่อง และภาคเสาร์อาทิตย์
- กิจกรรมการสอน หมายถึง ความสามารถของอาจารย์ในด้านการวิเคราะห์จุดประสงค์ เพื่อกำหนดขั้นตอนการสอนตามจุดประสงค์นั้น วิธีสอนและเทคนิคการสอน เลือก วิธีการสอนได้อย่างเหมาะสมพร้อมยกตัวอย่าง มีการเตรียมการสอนและถ่ายทอด เนื้อหาระหว่างสอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม สร้างบรรยากาศในการเรียน มีการ ใช้สื่อการสอน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และมีกิจกรรมให้นักศึกษาได้ เรียนรู้
- การวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถในการใช้วิธีการวัดหรือทดสอบความรู้ ที่ครอบคลุมและตรงกับเนื้อหาวิชา ตลอดจนใช้วิธีการวัดผลหลายรูปแบบ
- ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง การที่อาจารย์มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาสาระที่ สอนเป็นอย่างดี ให้ความรู้เสริมทักษะแก่นักศึกษาอย่างกว้างขวางนอกเหนือจากตำรา เรียน มีความสามารถเชื่อมโยงตัวอย่าง วิธีการสอน กับสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องได้เป็น อย่างดี และมีการนำประโยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยมาอ้างอิงกับในวิชาที่สอน
- บุคลิกลักษณะของอาจารย์ หมายถึง การแสดงออกทางกาย อารมณ์ จิตใจ ที่เหมาะสม เป็นผู้มี ความอดกลั้น ใจเย็น และขี้มั่นเข้มแข็งใส มีความตรงต่อเวลาและมีความ รับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ปฏิบัติ พุคชคณและใช้ภาษาเข้าใจง่าย มีความเมตตา กรุณานักศึกษา และมีการแต่งกายเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดี

- ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา หมายถึง การที่อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาหารือ เอาใจใส่และอุทิศเวลาให้กับการสอน รับฟังความคิดเห็น รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น และส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักศึกษา รวมทั้งเข้าใจนักศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผลการประเมินการสอนของอาจารย์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่วัดได้จากแบบประเมินฯ ที่ผู้วิจัยสร้าง
2. ความแตกต่างของสถานที่ เวลาที่ตอบแบบประเมินฯ ไม่มีผลต่อการตอบแบบประเมินฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลกับผลการประเมินการสอนของอาจารย์
3. นำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการสอนของอาจารย์ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินการสอนเป็นสิ่งที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ขั้นต้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ซึ่งนักวิชาการ นักการศึกษา และนักวิจัยได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
2. ความหมายของประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
3. ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์

พรเทพ ฐัฒน (2538) กล่าวถึงอาชีพครูหรืออาจารย์เป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่งในโครงสร้างทางสังคมเนื่องจากมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสังคม อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของอาชีพอาจารย์ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ประกอบอาชีพอาจารย์ว่าแต่ละคนมีลักษณะของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ดังนั้น การเสริมสร้างลักษณะอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ ให้บังเกิดในตัวผู้ประกอบอาชีพอาจารย์แต่ละคนจึงถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่ง สำหรับการพัฒนาอาชีพอาจารย์

ริชาร์ด วินน์ (Richard Wynn, 1976 อ้างถึงใน สมบัติ แสงรุ่งเรือง, 2524) ได้กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ ว่าควรประกอบด้วยลักษณะ 5 ประการคือ

1. มีความสามารถทางด้านสติปัญญาค่อนข้างดี และมีความสนใจด้านวิชาการสูง เพราะอาจารย์ต้องเกี่ยวข้องกับแวดวงของความรู้ ความคิดเห็น
2. มีคุณสมบัติส่วนตัวที่มีเสน่ห์ เช่น มีความเมตตา กรุณา มีความสนใจ และมีความเข้าใจในตัวบุคคล ชื่อสัตย์ กระตือรือร้น อารมณ์ขัน และบุคลิกธรรม
3. มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้าใจ และยอมรับนับถือตนเอง

4. มีลักษณะทางกายภาพรวมถึงสุขภาพอนามัยดี เสียงดีและพูดชัดเจน
5. มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและศีลธรรม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2533) ได้กำหนดคุณลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพไว้ 18 คุณลักษณะ ได้แก่ มุ่งมั่นในงาน ตรงต่อเวลา ยุติธรรมในการตัดสินใจผลการเรียน ยุติธรรมในการตัดสินปัญหา มีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ มีความพยายามในการสอน มีความตั้งใจในการสอน สามารถควบคุมอารมณ์ อุดหนุนเมื่อเกิดอุปสรรคในการสอน ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้คุ้มค่า สรทธาในอาชีพอาจารย์ ซื่อสัตย์ต่ออาชีพอาจารย์ สุภาพเรียบร้อย ยึดมั่นในศาสนา มีมนุษยสัมพันธ์ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และรักษาความสามัคคี

กาญจนา คุณารักษ์ (2535) ได้นำเสนอลักษณะของอาจารย์ที่ดีมี 5 ประการ คือ

1. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา เช่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ และพยายามเข้าใจปัญหาความเดือดร้อนของนักศึกษา ให้ความสนใจและชมเชยงานของนักศึกษา เป็นต้น
2. มีการรักษาอาชีพอาจารย์ เช่น มีส่วนในการแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ยินดีรับฟังคำติชม แนะนำ และปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นต้น
3. มีจรรยาอาจารย์ เช่น ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพอาจารย์ ไม่หาความดีความชอบใส่ตนด้วยการขโมยผลงานผู้อื่น และมีรรยาทในการติดต่อกับราชการตามสายการบังคับบัญชา เป็นต้น
4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี เช่น มีความซื่อตรง ตรงเวลา เชื่อมมั่นในตนเอง มีความกตริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสุภาพอ่อนโยน เป็นต้น
5. มีรูปร่างท่าทางที่ดี เช่น แต่งกายสะอาดเรียบร้อย รักษาท่าทาง ยืน เดิน นั่ง ให้ดูเป็นสง่างาม และรักษาความสะอาดของมือ นิ้ว เล็บ ฟัน อยู่เสมอ เป็นต้น

ดังนั้น ลักษณะของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพอาจสรุปได้เป็น 2 คุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพส่วนตัว และคุณลักษณะด้านประสิทธิภาพการสอน

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพส่วนตัว เป็นคุณลักษณะที่ดีซึ่งอยู่ในตัวอาจารย์แต่ละคน ประกอบด้วยลักษณะด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งคุณลักษณะของตัวบุคคลทั้ง 4 ด้านนี้จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพอาจารย์ เช่น มีลักษณะทางกายภาพและสุขภาพอนามัยดี มีความสามารถทางด้านสติปัญญา มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

2. คุณลักษณะด้านประสิทธิภาพการสอน เป็นคุณลักษณะที่อาจารย์แต่ละคนจำเป็นต้องสร้างเสริมขึ้นมา เช่น ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้มีความหลากหลายและคุ้มค่า ตอบปัญหาอย่างกระฉ่งแจ้ง การให้ความสนใจและชมเชยงานที่ดีของนักศึกษา เป็นต้น เหล่านี้เป็นแนวทางให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเลือกใช้วิธีการที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

ความหมายของประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์

เปรี๊ยะ กุฎ (2513) ให้ทัศนะว่า การสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ คือ การสอนที่ได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ส่วนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ คือ สอนแล้วไม่ได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือสอนไปโดยไม่มี ความมุ่งหมาย

สำหรับคำว่า “ประสิทธิภาพ” กูด (Good,1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึงความสามารถที่จะทำให้เกิดเป็นผลสำเร็จตามความปรารถนาโดยใช้เวลาและความพยายามเพียงเล็กน้อยก็สามารถทำให้ผลของงานที่ได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น “ประสิทธิภาพ การสอน”(Efficiency of Teaching) กูด (Good, 1973) จึงได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนไว้ว่าประสิทธิภาพการสอน หมายถึง การใช้แผนการสอนหรือวิธีการสอนซึ่งทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

วิโรจน์ กำเนิดคุณากร (2530) เสนอว่าประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่นักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในทุกด้านทั้งร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม ตลอดจนทำให้นักศึกษาได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร

ประโชชน์ คุปต์กาญจนากุล (2531) ก็ให้ความหมายในทำนองเดียวกันโดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง กระบวนการสอนและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอนซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนที่วางไว้

ไปเปอร์ (Piper, 1978) เสนอว่าประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของอาจารย์ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาที่เรียนรู้ว่ามีจำนวนมากขึ้นเพียงใด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524) ได้กล่าวถึงมโนทัศน์ของการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

มโนทัศน์ที่ 1 การประเมินการสอน หมายถึง การพิจารณาว่านักศึกษาได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนเพียงใด ซึ่งเป็นการประเมินผลการสอนหรือผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษานั้นเอง

มโนทัศน์ที่ 2 การประเมินการสอน หมายถึง การประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของกระบวนการสอนการเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

มโนทัศน์ที่ 3 การประเมินการสอน หมายถึง การประเมินการสอนตามมโนทัศน์นี้ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการสรุปผลการสอน หรือ คุณภาพการสอนของอาจารย์ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร และการพิจารณาคูณงามความคิดของอาจารย์

มโนทัศน์ที่ 4 การประเมินการสอน หมายถึง การประเมินประสิทธิภาพของการบริหาร หรือการจัดการเรียนการสอนอันเป็นมโนทัศน์ที่กว้างที่สุดของการประเมินการสอน

สุจินต์ วิสวธีรานนท์ (2524) ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินการสอน ดังนี้ คำว่า “การประเมิน” หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจ ตีราคาหรือสรุปผลเพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ พฤติกรรม และสิ่งของว่าดีเพียงใด และกระบวนการดังกล่าวจะต้องอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก การประเมินได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ได้แก่ การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ การประเมินการอาจารย์ของบริหารเพื่อพิจารณาคัดเลือกและเลื่อนชั้น การประเมินการสอนของอาจารย์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการประเมินการสอนของอาจารย์อาจจะประเมินโดยตัวอาจารย์หรือผู้อื่นเป็นผู้ทำการประเมิน

การประเมินการสอนของอาจารย์ เป็นกิจกรรมที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการหาข้อสรุปการสอนของอาจารย์มีข้อบกพร่องที่แก้ไขและจุดเด่นที่ดีอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สาโรช บัวศรี (2515) ได้ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ หมายถึง ความสามารถในการทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะอบรมแนะแนวการปกครองและ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถจะสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนและ ชุมชน สามารถที่จะเป็นอาจารย์ชั้นอาชีพมีน้ำใจมุ่งที่จะฝึกสอนอบรมศิษย์อย่างเต็มที่ มีน้ำใจที่จะ บังคับและฝึกตนเองเพื่อจะเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์และมีน้ำใจที่จะวางตนให้สมเกียรติของ อาจารย์

อุทุมพร ทองอุไทย (2517) กล่าวว่า การประเมินผลการสอนของอาจารย์ คือ กระบวนการที่ ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพในการทำการสอน และความเป็นครู ผลการประเมินจะช่วยให้ อาจารย์ได้เห็นภาพสะท้อนว่าตนเป็นอาจารย์อย่างไรทำหน้าที่ได้ครบถ้วนและเต็มความสามารถ แล้วหรือยังมีส่วนใดบ้างที่บกพร่องและต้องแก้ไขมีส่วนใดบ้างที่ดีแล้ว และพยายามทำให้ดียิ่งๆ ขึ้น เพื่อบรรลุตามเป้าหมายในการสอน

นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ได้ให้ ความหมายของคำว่า “ความเห็นของนักศึกษาต่อการประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์” คือ ความ คิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา ซึ่งประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ การเตรียมเนื้อหา การบูรณาการ และความรู้ ความสามารถของอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามจากความหมายของประสิทธิภาพการสอนดังที่ขกมากกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ ดังนี้ คือ ความสามารถของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของการสอนที่ กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์

การสอนที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ยังขึ้นอยู่กับตัวประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอน สำหรับตัวประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นมีอยู่มากมายหลายทัศนะ เช่น

บลูม (Bloom, 1976) ได้เสนอตัวประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพไว้ 4 ประการคือ

1. การชี้แนะ (Cues) หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน คือ อธิบายให้นักศึกษาเห็นชัดเจนตั้งแต่ต้น ว่าเมื่อนักศึกษา เรียนแล้วจะมีความสามารถอย่างไรบ้าง การเรียนที่จะทำให้มีความสามารถดังกล่าวนั้นจะต้องเรียนอย่างไร อาจารย์จะต้องบอกถึงกิจกรรม ขั้นตอน และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาแต่ละคนอย่างชัดเจน

2. การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เช่น การโต้ตอบระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานกลุ่ม

3. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นการดำเนินการสอนของอาจารย์ที่ต้องอาศัยหลักจิตวิทยา การเสริมแรงที่ดีนั้นควรประกอบด้วย การเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การชมเชย การตำหนิ การให้รางวัล และการลงโทษ ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมของอาจารย์ที่ควรดำเนินการในระหว่างการเรียนการสอน

4. การให้ข้อมูลป้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and Correction) เป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยผลการเรียน และแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ผู้เรียนยังบกพร่องอยู่ การสอนที่ดีจะต้องมีการวัดผลและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษา เช่น การทดสอบหลังเรียน การแจ้งผลการสอบหรือข้อบกพร่องให้นักศึกษาทราบทันทีและช่วยปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาควบคู่ไปด้วย

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ์ (2526) เสนอว่าอาจารย์ที่จะสอนดีหรือไม่ดีนั้นควรจะพิจารณาจากตัวประกอบอย่างน้อย 9 ประการ ได้แก่

1. การวางแผนและเตรียมการสอน
2. วิธีการสอน
3. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้
4. ความรู้ทางวิชาการของอาจารย์
5. บุคลิกภาพของอาจารย์

6. พฤติกรรมของอาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน
7. การประเมินผลการสอน
8. เอกสาร ตำราที่ใช้อ้างอิงและประกอบการสอน
9. เจตคติของนักศึกษาต่อวิชาเรียนและต่ออาจารย์ผู้สอน

บีช และ ไรน์ฮาร์ทซ์ (Beach and Reinhartz, 1984) ได้กำหนดโครงสร้างของประสิทธิภาพการสอนเพื่อประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ โดยจำแนกเป็น 6 ตัวประกอบ ดังนี้

1. ความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน (Clarity of Instruction) เป็นการพิจารณาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในด้านการวางแผนการสอนว่ามีหรือไม่ อาจารย์มีประสิทธิภาพการสอนควรมีหลักฐานเกี่ยวกับการจัดระบบการสอน การใช้ตัวอย่างและภาพแสดงมโนทัศน์ ที่เป็นนามธรรม ให้ง่ายต่อการเข้าใจ มีความรู้ในวิชาที่สอน และทบทวนกระบวนการสอนอยู่เสมอ

2. ความกระตือรือร้นระหว่างการสอน (Enthusiasm during Instruction) อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนควรมีพฤติกรรมสนุกสนานกับงานสอนของตนเองสร้างบรรยากาศของความกระตือรือร้น การทำบรรยากาศการเรียนให้สนุก และมีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษา

3. การแสดงความใส่ใจในงาน (Task Orientation) อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพควรมีพฤติกรรมที่แสดงความใส่ใจในงานสอน ซึ่งประกอบด้วยงานที่ต้องปฏิบัติก่อนสอน ปฏิบัติระหว่างสอนและปฏิบัติเมื่อสิ้นสุดการสอน

4. การใช้วิธีการสอน (Instructional Strategies) อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพควรใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันไปตามเนื้อหาวิชา ระดับพัฒนาการของผู้เรียนและแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

5. มีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interaction with Student) อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพควรมีบรรยากาศในทางบวกสำหรับการเรียน การคิดของนักศึกษา มีสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีความยุติธรรมเปิดเผยและตรงไปตรงมา เช่น การสื่อความหมายไปยังนักศึกษาให้ตระหนักว่าตัวนักศึกษามีคุณค่าและศักดิ์ศรี

6. การใช้คำถามที่น่าสนใจ (Use of Interesting Question) เป็นพฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการตั้งคำถามของอาจารย์ คำถามที่ดีควรเป็นคำถามที่น่าสนใจและช่วยการเรียนรู้ เช่น คำถามแบบปลายเปิด คำถามแบบปลายปิด เป็นต้น

มาร์ช และ ฮอซวาร์ (Marsh and Hocevar, 1984 อ้างถึงใน วลัยรัตน์ ว่องนัยรัตน์, 2530) ได้ทำการวิจัยและสรุปตัวประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็น 9 ประการ คือ

1. คุณค่าของการเรียน ได้แก่ เนื้อหาวิชาน่าสนใจได้เรียนรู้สิ่งที่มีคุณค่า เพิ่ม ความสนใจในเนื้อหาวิชา
2. การจัดระบบของเนื้อหาวิชา ได้แก่ มีการอธิบายที่ชัดเจน อุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ บอกวัตถุประสงค์ของการสอน และจัดทำเอกสารประกอบการสอน
3. ความกระตือรือร้น ได้แก่ อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน เป็นคนคล่องแคล่ว มีอารมณ์ขัน และมีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ได้แก่ กระตุ้นให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษาถามคำถามและตอบคำถาม และ กระตุ้นให้นักศึกษามีความคิดริเริ่ม
5. ความเห็นอกเห็นใจของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา ได้แก่ แสดงความเป็นมิตรกับนักศึกษา ยินดีช่วยเหลือนักศึกษา และให้ความสนใจนักศึกษาแต่ละคน
6. ความรอบรู้ทางวิชาการ ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างและการประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานและมโนทัศน์ การชี้ให้เห็นถึงประเด็นต่าง ๆ และการอภิปรายถึงความก้าวหน้าของเนื้อหาวิชา
7. การสอบและการให้คะแนน ได้แก่ การใช้ผลการสอบเป็นข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณค่า การทดสอบที่เหมาะสมและยุติธรรม และการทดสอบที่เน้นเนื้อหาวิชา
8. การกำหนดงานให้นักศึกษา ได้แก่ การให้การบ้าน การให้อ่านหนังสืออ่านประกอบ เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในบทเรียน
9. การสอนที่ยากและมากเกินไปได้แก่ การพิจารณาความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ภาระงานของนักศึกษา (น้อย-มาก) การเสนอเนื้อหาวิชา (ช้า-เร็ว) และเวลาสำหรับให้นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมาย

บอริช (Borich, 1992) ได้เสนอกรอบความคิดเพื่อการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนโดยให้ประเมินจากพฤติกรรมหลัก (Key Behaviors) 5 ด้าน ได้แก่

1. การสร้างความชัดเจนในบทเรียน (Lesson Clarity) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ (Indicators) ที่สำคัญคือ การแจ้งจุดประสงค์การเรียน การนำนักศึกษาเข้าสู่มโนทัศน์ใหม่ การตรวจสอบงานและความรู้เดิมของนักศึกษา การให้คำแนะนำในการเรียนแก่นักศึกษาอย่างชัดเจน การรู้ความสามารถ

ของนักศึกษา และสอนนักศึกษาตามความสามารถที่มีอยู่ การยกตัวอย่าง แสดงภาพประกอบและการสาธิต การทบทวนและสรุปบทเรียน

2. การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Instructional Variety) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์สร้างความสนใจในการเรียน การแสดงความกระตือรือร้นและควมมีชีวิตชีวาในการสอน การใช้กิจกรรมการสอนที่หลากหลาย การให้รางวัลและส่งเสริมแรงต่าง ๆ การใช้คำถามและปัญหาที่หลากหลายรูปแบบและการให้โอกาสนักศึกษาแสดงความเห็น

3. การแสดงความใส่ใจในงานสอน (Task Orientation) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การพัฒนาหน่วยการเรียนหรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการในด้านการบริหารหรืองานธุรการอื่นๆ การเลือกวิธีสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดวงจรการทบทวน การแจ้งผลการเรียนและการทดสอบที่เป็นระบบแน่นอน

4. การสร้างความผูกพันในการเรียนของนักศึกษา (Engagement in Learning) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การให้ข้อมูลป้อนกลับในโอกาสที่เหมาะสม การใช้กิจกรรมการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การให้คำชมเชยที่มีความหมาย การควบคุม ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักศึกษา

5. การส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ (Student Success) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การกำหนดเนื้อหาหน่วยการเรียนหรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับลำดับชั้นการเรียนรู้ การให้คำตอบที่ถูกต้องแก่นักศึกษาที่ตอบถูกบางส่วน ตอบถูกแต่ไม่แน่ใจ และตอบไม่ถูกในทันทีทันใด การจัดแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้เป็นส่วนย่อย ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษาเป็นรายบุคคล การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาใหม่ให้น้อยลงและง่ายต่อการเข้าใจ

บุญถิ่น อัตถากร (2514) มีความเห็นสอดคล้องกับกิบสันและฮันท์ (Gibson and Hunt, 1965) ในเรื่องที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงได้นั้น ต้องคุณลักษณะต่างๆ อย่างน้อย 3 ประการด้วยกัน ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้กล่าวคือ มีทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชา ลักษณะวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี มีการสร้างเสริมเพิ่มพูนอยู่เสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอด มีความเข้าใจในการพัฒนาการของผู้เรียน มีเทคนิควิธีสอนตลอดจนสามารถปฏิบัติงานได้
2. เป็นผู้มีทักษะ จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา การเขียนและการพูดเพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย มีทักษะในการเข้าสมาคมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะในการค้นคว้าวิจัยและ

หากความรู้เพิ่มเติม หากทางแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงและมีนิสัยรักการเป็นอาจารย์

3. ควรเป็นผู้เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและวัฒนธรรม สามารถอบรมชกนนำนักศึกษาไปสู่ทางอันดีงาม

กรัช และ คอสติน (Grush and Costin, 1975) ให้ความเห็นเช่นเดียวกันว่าผู้ที่สอนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความกระตือรือร้นในด้านการเรียนการสอน เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต นำไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับผู้เรียนเสมอ เป็นคนที่เข้าใจผู้เรียนได้ดี ควบคุมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยการให้คำแนะนำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในชั้นเรียนสามารถควบคุมชั้นเรียนได้ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ให้ความรู้ที่ทันสมัย ทันทต่อความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการตลอดจนการมีอารมณ์ขัน

เฉลิมพล โพธิ์ศรี (2546) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ไว้ 8 องค์ประกอบ คือ

1. บุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ความรู้ในวิชาครู
4. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
5. บรรยากาศในการเรียนการสอน
6. การใช้สื่อการเรียนการสอน
7. การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้
8. ภูมิหลังของครู

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย อาจสรุปได้ว่าลักษณะของอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญๆ ที่ต่างจากบุคคลในอาชีพอื่นๆ ดังนี้

1. มีการดำเนินการสอนดี กล่าวคือ มีวิธีการถ่ายทอด เทคนิคการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิชาที่สอน
2. มีการวัดและประเมินผล เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระบบการเรียนการสอนที่ตามทีคาดหวังไว้

3. การมีความรู้ดี คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและวิชาอื่นๆ ที่นำมาสัมพันธ์กับการสอนของตน
4. มีบุคลิกภาพดี รู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาแก่ผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความเข้าใจต่อกัน และช่วยให้การเรียนของนักศึกษาได้ผลดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กอบศิริ สถิตย์สุภมาศ (2533) ได้ทำการศึกษาเรื่องดัชนีจำแนกประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดัชนีจำแนกประสิทธิภาพในการสอนและเปรียบเทียบดัชนี ได้แก่ ดัชนีหรือตัวแปรด้านสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะบุคลิกภาพและพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงและครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่ำ ซึ่งผลของการวิจัยเป็นดังนี้ 1. ด้านสถานภาพครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่ำเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และเกือบทั้งหมดของครูคณิตศาสตร์ทั้งสองกลุ่มมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและเคยเรียนคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอก ในด้านอายุและประสบการณ์การสอนคณิตศาสตร์นั้น จากผลการทดสอบปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์ดัชนีจำแนกกลุ่มพบว่าทั้งอายุและประสบการณ์การสอนคณิตศาสตร์เป็นดัชนีจำแนกกลุ่มแต่มีความสามารถในการจำแนกอยู่ในระดับต่ำ 2. ด้านบุคลิกภาพ คือ ความกระตือรือร้น ความอดทน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความมีเหตุผล และความเชื่อมั่นในตนเองนั้น ปรากฏว่าครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงและครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่ำมีบุคลิกภาพดังกล่าวไม่แตกต่างกัน แต่จากการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบว่าบุคลิกภาพทั้ง 5 ลักษณะเป็นดัชนีจำแนกกลุ่มแต่มีความสามารถในการจำแนกอยู่ในระดับต่ำ 3. ด้านพฤติกรรมการสอน พบว่า ครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงกับครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่ำมีพฤติกรรมการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแตกต่างกันในทุกองค์ประกอบเรียงตามลำดับของความแตกต่าง คือ การปฏิบัติตนในขณะที่สอน การเลือกใช้วิธีสอน การวัด ประเมินผล และการให้ผลย้อนกลับ การเตรียมการสอน การสอดแทรกจริยธรรมในขณะที่สอน การเลือกใช้อุปกรณ์ การสอนและประสิทธิภาพของการสื่อความหมาย สำหรับดัชนีจำแนกประสิทธิภาพการสอนระหว่างครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงและครูคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่ำนั้น จากการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบว่าตัวแปรที่นำเข้าสู่การวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน จำนวน 10 ตัวแปร คือ การเตรียม การสอน การเลือกใช้วิธีสอน การเลือกใช้สื่อการสอน ประสิทธิภาพของการสื่อ ความหมาย การวัด ประเมินผลและการให้ผลย้อนกลับ การปฏิบัติตนในขณะที่สอน การสอดแทรก จริยธรรมในขณะที่สอน บุคลิกภาพ อายุ และประสบการณ์การสอนคณิตศาสตร์ เป็นดัชนีจำแนกที่มีอำนาจจำแนก ประสิทธิภาพ การสอนของครูคณิตศาสตร์ได้ โดยมีความสามารถในการพยากรณ์ ร่วมกันร้อยละ 74.3 (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แคนอนิคอล เท่ากับ .862) แต่เมื่อตัดตัวแปร 3 ตัวสุดท้ายที่มีอำนาจในการพยากรณ์ต่ำอันได้แก่ บุคลิกภาพ อายุ และประสบการณ์การสอน คณิตศาสตร์ ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์กับฟังก์ชัน เป็น .0968 - .0438 และ -.0222 ตามลำดับ พบว่า ฟังก์ชันในการพยากรณ์ ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์จากตัวแปร (ดัชนี) ที่เหลือ 7 ตัวแปร มีอำนาจในการพยากรณ์ถึงร้อยละ 73.3 (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แคนอนิคอลเท่ากับ .856)

คงคา พุทธสาโรช (2536) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ตัวประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ และเพื่อวิเคราะห์ตัวประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการประเมินของผู้บริหารและนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ มีความรู้สึที่ดีต่อนักเรียน มีความรักและชอบการสอนวิชา คณิตศาสตร์ และครูจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ 2. ลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ มีความรู้เรื่องหลักสูตร และเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดี มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง มีความรู้สึที่ดีต่อนักเรียน มีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ และครูจะต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน 3. ตัวประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินของผู้บริหาร ได้แก่ บุคลิกภาพของครู คณิตศาสตร์ การดำเนินการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ วิชาการ และการสอนเสริม 4. ตัวประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ การดำเนินการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ วิชาการ วินัย แรงเสริม และ ด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์

ภิญโญ แก่งศิริ (2536) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 มีความมุ่งหมายเพื่อหาเกณฑ์ปกติ ประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครูระหว่าง จังหวัด พิษณุโลก กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์ และระหว่างครูในโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้สอนและผู้บริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพการสอน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 มีค่าระหว่าง 223.36 ถึง 227.30 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีคะแนนที่แบบปกติระหว่าง 18.45 - 81.55
2. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ สุโขทัย และ อุตรดิตถ์ มีประสิทธิภาพการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูในจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และนครสวรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยของประสิทธิภาพการสอนสูงกว่าครูในจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับครูมัธยมศึกษาในโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีประสิทธิภาพการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพ โดยเห็นว่าการประเมินการสอนมีประโยชน์เพื่อใช้ในการปรับปรุงการสอนและการบริหารการเรียน การสอนให้เหมาะสม ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การอุทิศตนต่อการปฏิบัติงาน ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การปฏิบัติงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการวัดและการประเมินของครู การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน และบุคคลที่ควรเป็นผู้ประเมิน ได้แก่ ครูผู้สอน หัวหน้าหมวด เพื่อนครูในหมวดวิชาเดียวกัน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี (2536) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครูในแต่ละด้านของประสิทธิภาพการสอนตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สายสามัญ ระดับการศึกษาสายวิชาชีพครู ระดับการศึกษาสาย ศาสนา และประสบการณ์ การสอน 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา ด้านลักษณะความเป็นครูอยู่ในระดับดี ด้านเทคนิคการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและชุมชนอยู่ในระดับดี ด้านการใช้อุปกรณ์การสอนอยู่ใน

ระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านผลการสอนอยู่ในระดับดี 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าครูอิสลามศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีประสิทธิภาพการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเทคนิคการสอน ($P=0.0202$) ด้านการวัดและการประเมินผล ($P = 0.0071$) และด้านผลการสอน ($P = 0.0269$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ส่วนครูอิสลามศึกษาที่มีระดับการศึกษาสายสามัญ วิชาชีพครู และวิชาศาสนาต่างกัน และมีประสบการณ์การสอนต่างกัน ไม่พบความแตกต่าง 3. ปัญหาอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอิสลามศึกษาบางส่วนยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้มีเวลาอยู่กับนักเรียนและโรงเรียนน้อย ขาดความมีมนุษยสัมพันธ์ ขาดเทคนิควิธีและความพร้อมในการสอน การใช้ภาษาไทยไม่ดีเท่าที่ควร ขาดอุปกรณ์การสอน ไม่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลนักเรียน และขาดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาดังกล่าวได้รับการเสนอแนะจากผู้บริหาร โรงเรียนว่าเห็นควรให้มีการจัด อบรมประชุม สัมมนา ปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูในทุกๆ ด้าน ให้มีการนิเทศและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์และงบประมาณตลอดจนเสริมสร้างให้ครูผู้สอนมีความมั่นคงในหน้าที่การงาน โดยการบรรจุเป็นข้าราชการ

ลัดดา จันทร์แสง (2536) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินตนเองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการประเมินตนเองและนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูคณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนตามการประเมินโดยตนเอง ได้แก่ มีความรู้เรื่อง หลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดีมีความเที่ยงตรงและยุติธรรมในการทดสอบ และการให้คะแนนมีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอน ครูมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ และครูจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ 2. ลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูคณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ มีความรู้เรื่องหลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดี เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบครบตามขั้นตอนอยู่เสมอ มีความรู้สึกที่ดี ต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอนครูมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ และครูจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ 3. ตัวประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินโดยตนเอง ได้แก่ นุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ การวางแผนและ เตรียมการสอน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียน การวัดผลและประเมินผล ความเป็นธรรม และความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน

4. ตัวประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ การดำเนินการสอน ความตั้งใจ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ การวางแผนเตรียมการสอน และเทคโนโลยีการสอน

พรเทพ รุ่งแผน (2538) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการสอนและตัวแปรที่เกี่ยวข้องของครูผู้สอนกลุ่มทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนตลอดจนตัวแปรที่สัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในระดับมาก สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เจตคติของครูต่ออาชีพสมรรถภาพการเลือกใช้วิธีสอน เจตคติของครูต่อนักเรียน สมรรถภาพการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน เจตคติของครูต่อผู้บริหารงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย การได้เข้ารับการฝึกอบรมประจำการ การได้รับพิจารณาความคิดเห็นความชอบ ระยะเวลาเดินทางจากที่พักถึงโรงเรียน เพื่อสนิทในโรงเรียน การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และผลการเรียน ส่วนตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะประกอบด้วยตัวแปรเรียงตามลำดับ คือ เจตคติของครูต่ออาชีพ สมรรถภาพการเลือกใช้วิธีสอน สมรรถภาพการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและเจตคติของครูต่อนักเรียน โดยตัวแปรทั้งสี่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะได้ประมาณร้อยละ 32 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ ประสิทธิภาพการสอนเท่ากับ 0.43 เจตคติของครูต่ออาชีพ 0.30 สมรรถภาพการเลือกใช้ วิธีสอน 0.19 สมรรถภาพการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน 0.17 เจตคติของครูต่อนักเรียน

สาขชนม์ สัจจานิตย์ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2538 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินการสอนสำหรับนักศึกษาเป็นผู้ประเมินและนำไปประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร พร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนจากการประเมินของนักศึกษาแต่ละสาขาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมและเปอร์เซ็นต์ของการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยเป็นดังนี้ แบบประเมินการสอนสาขา ศิลปะ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าความเที่ยง 0.9503 0.9470

และ 0.9469 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนโดยรวมของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากรตามการประเมินของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรพบว่า อาจารย์สาขาศิลปะมีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอาจารย์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในเกณฑ์ดี และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยนักศึกษาที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมและมีเปอร์เซ็นต์ของการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน พบว่านักศึกษสาขาศิลปะและนักศึกษสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

กนกวรรณ มณโฑวงศ์ (2540) ทำการศึกษาเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิต โดยมีวัตถุประสงค์ประการที่หนึ่งเพื่อประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิตทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งข้อมูลทางวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา ประการที่สองเพื่อเปรียบเทียบการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิต จำแนกตามชั้นปีและคณะ ได้สรุปผลการวิจัย

1. การประเมินผลการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิต โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา และด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งข้อมูลทางวิชาการ
2. การเปรียบเทียบการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิตของนิสิตต่างชั้นปี พบว่า การประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) คือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา
3. การเปรียบเทียบการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิตต่างคณะ พบว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ และนิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ ประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนิสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทุกด้าน

รสพร ทองโรจน์ (2541) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับสูง กลาง และต่ำ ให้ความเห็นว่าครูคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียน และด้านการดำเนินการสอน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ และ องค์ประกอบโดยรวม แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และด้านการดำเนินการสอน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับปานกลาง เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ และ องค์ประกอบ โดยรวม ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับสูงและระดับต่ำ เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านใดเลย 3. องค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการดำเนินการสอน และด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งหมด องค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับปานกลาง แต่สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับสูงและระดับต่ำ พบว่า ไม่มีองค์ประกอบด้านใดที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเลย

ศรีไพร หักคีรุ่งพงสากุล และคณะ (2542) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการสอนรายวิชา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการเรียนการสอนรายวิชาของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสยาม และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน ทำการสุ่มตัวอย่างจากคณาจารย์

จำนวน 112 คน นักศึกษาผู้ประเมินฯ 15,604 คน จำนวนรายวิชา 163 รายวิชา เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินฯ ซึ่งมี 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป 7 ข้อ และส่วนการประเมินการสอน (Likert Scale) 18 ข้อ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์คือความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการสอนรายวิชาของอาจารย์ที่อยู่ในระดับคิมามีจำนวน 2 รายวิชา ระดับดี 145 รายวิชา และค่อนข้างดี 16 รายวิชา

จิตติมา จันทเวช (2542) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสอดคล้องของผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาจากการประเมินด้วยตนเองและผู้อื่น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสอดคล้องของผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างการประเมินด้วยตนเองของครูผู้สอนกับการประเมินโดยผู้อื่น อันประกอบด้วยหัวหน้าหมวดวิชาของครูผู้สอน เพื่อนร่วมงานในหมวดวิชาเดียวกัน และนักเรียนที่เรียนกับครูผู้สอน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูระหว่างกลุ่มผู้ประเมินต่างกันมีความสอดคล้องกัน 2. ความคลาดเคลื่อนเชิงปล่อยหรืออคติคะแนน (leniency error) ของผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนซึ่งครูผู้สอนประเมินตนเองมีค่าน้อยกว่าที่นักเรียนประเมินที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างการประเมินประสิทธิภาพการสอนด้วยตนเองกับการประเมินโดยหัวหน้าหมวดวิชาและเพื่อนร่วมงาน 3. ความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากเคยมีปฏิสัมพันธ์มาก่อน (halo error) ของผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนจากการประเมินด้วยตนเองของครู ผู้สอน พบว่าไม่ปรากฏความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากเคยมีปฏิสัมพันธ์มาก่อนน้อยกว่าการประเมินโดยผู้อื่นที่ระดับนัยสำคัญ .05

ธนพร นาคอำไพ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนของอาจารย์โดยผู้สอนและนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนประเมินการสอนของตนเองและนิสิตการประเมินการสอนของอาจารย์ ในพฤติกรรมการสอน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา ด้านเทคนิควิธีการสอน และความสามารถทางวิชาการ ด้านการประเมินผล ด้านบุคลิกลักษณะและจรรยาบรรณ และด้านมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนผลการประเมินอาจารย์ที่อาจารย์ประเมินตนเองและที่นิสิตเป็นผู้ประเมิน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เปรียบเทียบระหว่างอาจารย์ประเมินตนเองและนิสิตประเมินอาจารย์ ในพฤติกรรมการสอน 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนผลการประเมินระหว่างอาจารย์ประเมินตนเองและนิสิต

ประเมินอาจารย์ พบว่า มีคุณลักษณะ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิควิธีการสอนและความสามารถทางวิชาการกับด้านการประเมินผลที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) การศึกษาความสัมพันธ์และความสอดคล้องของคะแนนผลการประเมินระหว่าง 2 รายวิชาในแต่ละกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า คะแนนผลการประเมินสัมพันธ์กันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กันดิศ ชลสินธุ์ (2545) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครู ของครูกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครู ของครูกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูจำแนกตามเพศ ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครู ของครูกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และทำการวิเคราะห์หมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) ได้จำนวน 7 องค์ประกอบ คือ ความเมตตา กรุณา คุณธรรมและจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ และมนุษยสัมพันธ์ 2) คุณลักษณะความเป็นครูทั้ง 7 องค์ประกอบของเพศชาย และหญิงแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคุณลักษณะความเป็นครู 7 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉลี่ยแต่ละด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เกือบทั้งหมด ยกเว้นด้านเมตตา กรุณา กับด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมกับด้านความรับผิดชอบ และด้านบุคลิกภาพกับด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยสรุปแล้วด้วยความรู้พื้นฐาน ความหมาย ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิชาการแต่ละท่านได้ผลการศึกษาสอดคล้องกัน กล่าวคือ ความสามารถของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของการสอนที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ และสามารถจัดกลุ่มตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เช่น สร้างกรอบความคิด แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการสอน วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการสอนที่เหมาะสม เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกศึกษาตัวประกอบของการประเมินการสอนตามกรอบความคิด 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และใช้แหล่งข้อมูลจากนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคงคา พุทธสาโรช (2536) ถัดมา จันทร์แสง (2536) และกันดิศ ชลสินธุ์ (2545) ทั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2546 อย่างถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย รวมผู้ทำการประเมินการสอนของอาจารย์ในรายวิชาของคณะทั้งหมด 125,965 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งพวกตามรายวิชาของคณะ กำหนดขนาดตัวอย่างแบบ Neyman Allocation ที่ค่าประมาณสัดส่วนที่ได้คลาดเคลื่อนจากค่าสัดส่วนจริงไม่เกิน 3% ช่วงความเชื่อมั่น 99.73% ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนผู้ทำการประเมินการสอนของอาจารย์ จำแนกตามรายวิชาของคณะ

รายวิชาของคณะ	จำนวนผู้ทำการประเมิน	ขนาดตัวอย่าง
คณะบริหารธุรกิจ	26,950	266
คณะนิเทศศาสตร์	10,626	59
คณะวิศวกรรมศาสตร์	18,804	198
สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	24,390	264
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	1,959	9
คณะนิติศาสตร์	8,327	48
คณะเศรษฐศาสตร์	4,116	16
คณะบัญชี	10,268	74
คณะสารสนเทศศาสตร์	9,296	56
คณะศิลปศาสตร์	10,922	89
วิทยาลัยนานาชาติ	307	9
รวม	125,965	1,088

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบประเมินการสอนของอาจารย์ ซึ่งใช้วัดค่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการทำวิจัย ได้ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย โดยแบบประเมินมี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินการสอนของอาจารย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัด (Likert Rating Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีจำนวนข้อคำถาม 35 ข้อ ตัวอย่างของแบบประเมินการสอนของอาจารย์ ปรากฏในภาคผนวก ข.

การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน

หลังจากสร้างแบบประเมินสำหรับกลุ่มตัวอย่างขึ้นแล้ว ได้ขอคำแนะนำจากคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความเที่ยงตรงและเหมาะสมยิ่งขึ้นจากนั้นนำแบบ

ประเมินมาทดลองใช้ (Pretest) กับนักศึกษาจำนวน 40 ชุด และนำข้อมูลจากแบบประเมินส่วนที่ 2 มาทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Reliability Coefficient, α) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบประเมินมีความเชื่อถือได้

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ประสานงานกับคณะทั้ง 11 คณะ โดยให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของคณะหรือผู้ทำการประเมินฯ ตอบแบบประเมินการสอนของอาจารย์ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์มากที่สุด และใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ติดตาม ประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน คณะผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง ลงรหัส สร้างเพิ่มข้อมูล เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows และได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผลการประเมินการสอนของอาจารย์ เป็นข้อมูลแบบมาตรวัด ซึ่งได้กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) และให้ความหมายของผลการประเมินการสอนหรือค่าเฉลี่ยที่ได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric คือ

เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ด้านเพศ โดยใช้ Mann – Whitney U test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ด้านหลักสูตร ภาค ชั้นปี การลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของคณะ ช่วงเกรดเฉลี่ยสะสม และจำนวนการขาดเรียน โดยใช้ Kruskal Wallis H test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินฯ ได้กำหนดกรอบการรายงานผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง
2. การศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังตาราง 2 ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	514	47.20
หญิง	574	52.80
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.80 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.20

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามหลักสูตรภาค ปรากฏผลดังตาราง 3 ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามหลักสูตรภาค

หลักสูตรภาค	จำนวน	ร้อยละ
ภาคต่อเนื่อง	410	37.70
ภาคปกติ	658	60.50
ภาคค่ำ	16	1.50
ภาคเสาร์อาทิตย์	4	0.40
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนในหลักสูตรภาคปกติ คิดเป็นร้อยละ 60.50 รองลงมาเป็นภาคต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.70 ภาคค่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.50 และภาคเสาร์ อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี ปรากฏผลดังตาราง 4 ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	329	30.20
ชั้นปีที่ 2	359	33.00
ชั้นปีที่ 3	250	23.00
ชั้นปีที่ 4	150	13.80
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.00 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 30.20 ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 23.00 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามรายวิชาของคณะ ปรากฏผลดังตาราง 5 ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามรายวิชาของคณะ

รายวิชาของคณะ	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	18.20
คณะบริหารธุรกิจ	266	24.40
คณะนิติศาสตร์	48	4.40
คณะนิเทศศาสตร์	59	5.40
คณะสารสนเทศศาสตร์	56	5.10
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	0.80
คณะเศรษฐศาสตร์	16	1.50
คณะบัญชี	74	6.80
วิทยาลัยนานาชาติ	9	0.80
คณะศิลปศาสตร์	89	8.20
สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	24.30
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนในรายวิชาของคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.40 รองลงมาเป็นสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 24.30 คณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.20 ตามลำดับ และน้อยที่สุด ได้แก่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และวิทยาลัยนานาชาติ คิดเป็นร้อยละ 0.80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสม ปรากฏผลดังตาราง 6 ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสม

ช่วงเกรดเฉลี่ยสะสม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2.00	53	4.90
2.00-3.00	769	70.70
มากกว่า 3.00	266	24.40
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-3.00 คิดเป็นร้อยละ 70.70 รองลงมามีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 คิดเป็นร้อยละ 24.40 และมีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 4.90 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามจำนวนการขาดเรียน ปรากฏผลดังตาราง 7 ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา จำแนกตามจำนวนการขาดเรียน

การขาดเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยขาดเรียน	407	37.40
ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	49.90
ขาด 3 ครั้ง	107	9.80
ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	2.80
รวม	1,088	100.00

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.90 รองลงมาไม่เคยขาดเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.40 ขาดเรียน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.80 และขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

การศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ทั้งภาพรวมของการประเมินการสอนด้านต่างๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และรายชื่อ โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ แปลผลข้อมูลดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกิจกรรมการสอน ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอน

การประเมินการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ด้านกิจกรรมการสอน	4.03	0.61	มาก
-แจกโครงการสอนก่อนเรียน พร้อมทั้งชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	4.15	0.79	มาก
-สามารถสอนได้ครบถ้วนและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ระบุไว้ในโครงการสอน	4.10	0.80	มาก
-ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเลือกวิธีการสอนมาใช้ที่เหมาะสมพร้อมยกตัวอย่างประกอบการสอน	4.03	0.84	มาก
-มีการเตรียมการสอนและถ่ายทอดเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี	4.10	0.83	มาก
-สรุปหรือเน้นความสำคัญของเนื้อหาวิชาระหว่างสอน	4.06	0.82	มาก
-เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม และสามารถตอบหรืออธิบายข้อสงสัยของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน	4.10	0.81	มาก
-กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมหรือสร้างบรรยากาศในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.01	0.87	มาก
-ใช้เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบการสอนที่เหมาะสม	3.97	0.86	มาก
-มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาวิชา	3.90	0.88	มาก
-มีกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสืออ่านประกอบและแหล่งข้อมูลอื่น ทั้งกลุ่มและเดี่ยวในสัดส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.96	0.87	มาก
-ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษารู้จักวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ จนสามารถสรุปเนื้อหา/ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.03	0.84	มาก
-มีการสอนที่สามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม	4.04	0.82	มาก
-ส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ	3.99	0.84	มาก
-ใช้วิธีการสอนที่ทำให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาที่สอน	4.00	0.86	มาก
-มีวิธีการสอนให้นักศึกษาสนุก เพลิดเพลิน และได้เนื้อหาวิชา	3.96	0.93	มาก

จากตาราง 8 พบว่าการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แจกโครงการ

สอนก่อนเรียน พร้อมทั้งชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ย 3.90

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวัดและประเมินผล ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านการวัดและประเมินผล

การประเมินการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านการวัดและประเมินผล	4.03	0.67	มาก
-ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตลอดจนเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ในวิชาที่สอน	4.10	0.76	มาก
-ใช้วิธีการวัดผลหลายรูปแบบ เช่น แบบฝึกหัด สอบย่อย ค้นคว้า รายงาน เป็นต้น	4.06	0.85	มาก
-ทบทวนหรือทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นการสอน	3.91	0.90	มาก
-ซักถามนักศึกษาในขณะที่สอนเพื่อวัดความเข้าใจในบทเรียน	4.05	0.82	มาก
-มีการสอนเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม ให้กับนักศึกษาที่ไม่เข้าใจ	3.99	0.87	มาก
-ใช้แบบทดสอบหรือข้อสอบที่วัด ครอบคลุมและตรงกับเนื้อหาวิชา	4.05	0.83	มาก

จากตาราง 9 พบว่าการประเมินการสอนด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตลอดจนเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ในวิชาที่สอน มีค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทบทวนหรือทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นการสอน ค่าเฉลี่ย 3.91

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางวิชาการ ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านความสามารถทางวิชาการ

การประเมินการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ด้านความสามารถทางวิชาการ	4.16	0.67	มาก
-มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาสาระที่สอนเป็นอย่างดี	4.35	0.74	มาก
-ให้ความรู้ เสริมทักษะ แก่นักศึกษาอย่างกว้างขวางนอกเหนือจากตำรา เรียน	4.14	0.82	มาก
-มีความสามารถเชื่อมโยงตัวอย่าง วิธีการสอน กับสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้เป็นอย่างดี	4.09	0.83	มาก
-มีการนำประ โยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยมาอ้างอิงกับในวิชาที่สอน	4.05	0.87	มาก

จากตาราง 10 พบว่าการประเมินการสอนด้านความสามารถทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาสาระที่สอนเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการนำประ โยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยมาอ้างอิงกับในวิชาที่สอน มีค่าเฉลี่ย 4.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์

การประเมินการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	4.31	0.62	มาก
-มีความอดกลั้น ใจเย็น และขี้มเข้มแถมใส	4.33	0.79	มาก
-ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ปฏิบัติ	4.32	0.79	มาก
-พูดชัดเจนและใช้ภาษาเข้าใจง่าย	4.23	0.84	มาก
-มีความเมตตากรุณาต่อนักศึกษา	4.19	0.82	มาก
-มีการแต่งกายเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดี	4.47	0.73	มาก

จากตาราง 11 พบว่าการประเมินการสอนด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.31 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแต่งกายเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความเมตตากรุณาต่อนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.19

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 12
 ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการสอนด้านความสัมพันธ์
 ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

การประเมินการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปรผล
<u>ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา</u>	<u>4.16</u>	<u>0.69</u>	มาก
-ยอมรับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักศึกษา	4.20	0.79	มาก
-เอาใจใส่และอุทิศเวลาต่อการสอน	4.19	0.80	มาก
-ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน	4.24	0.81	มาก
-เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาหารือ และให้คำแนะนำ ทั้งด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัว	4.08	0.88	
-เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นของนักศึกษา	4.06	0.91	มาก

จากตาราง 12 พบว่าการประเมินการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.6

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาเพศชายกับนักศึกษาเพศหญิง

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษาชายและหญิง โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smirnov พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 1) ดังนั้นจึงทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Mann – Whitney U test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{011} : นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนในด้านกิจกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน

H_{012} : นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนในด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H_{013} : นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนในด้านความสามารถทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

H_{014} : นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

H_{015} : นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบ พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีผลการประเมินการสอนแตกต่างกันในด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในขณะที่ด้านความสามารถทางวิชาการ และด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ นักศึกษาชายและหญิง มีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Mann - Whitney U ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาชายและหญิง

เพศ	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้าน กิจกรรมการ สอน	ด้าน การวัดและ ประเมินผล	ด้าน ความสามารถทาง วิชาการ	ด้าน บุคลิกลักษณะของ อาจารย์	ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา
ชาย	567.41	566.36	553.51	547.96	564.39
หญิง	523.98	524.92	536.43	541.4	526.69
ค่า Chi-Square	135,742.00	136,281.00	142,887.50	145,738.00	137,292.50
ค่า p-value	0.023 *	0.029 *	0.367	0.729	0.047 *

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smimov พบว่า มีบางตัวแปรที่มีค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 4) ดังนั้น จึงทำการทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Kruskal Wallis H test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{021} : นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านกิจกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน

H_{022} : นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H_{023} : นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสามารถทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

H_{024} : นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

H_{025} : นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบ พบว่า นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคต่างกัน

หลักสูตร	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้านกิจกรรมการสอน	ด้านการวัดและประเมินผล	ด้านความสามารถทางวิชาการ	ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
ภาคต่อเนื่อง	537.730	542.620	534.780	529.110	532.450
ภาคปกติ	547.260	543.260	551.590	553.580	550.750
ภาคค่ำ	604.090	625.380	486.250	531.590	529.410
ภาคเสาร์ อาทิตย์	546.380	618.380	608.130	680.250	812.380
ค่า Chi-Square	0.818	1.315	1.464	2.347	3.854
ค่า p-value	0.845	0.726	0.691	0.504	0.278

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smirnov พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 7) ดังนั้นจึงทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Kruskal Wallis H test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{021} : นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านกิจกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน

H_{022} : นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

H_{023} : นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสามารถทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

H_{024} : นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

H_{025} : นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบ พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้านกิจกรรมการสอน	ด้านการวัดและประเมินผล	ด้านความสามารถทางวิชาการ	ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1	550.980	547.560	545.730	551.320	542.350
ชั้นปีที่ 2	543.980	535.900	537.610	513.190	524.430
ชั้นปีที่ 3	541.500	539.080	548.380	566.780	554.730
ชั้นปีที่ 4	536.520	567.390	551.820	567.340	580.200
ค่า Chi-Square	0.261	1.179	0.302	5.870	3.728
ค่า p-value	0.967	0.758	0.960	0.118	0.292

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smirnov พบว่า มีบางตัวแปรที่มีค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 10) ดังนั้น จึงทำการทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Kruskal Wallis H test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{021} : นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านกิจกรรมการสอน ไม่แตกต่างกัน

H_{022} : นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนในด้าน การวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H_{023} : นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนในด้าน ความสามารถทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

H_{024} : นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนในด้าน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

H_{025} : นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบ พบว่า ในด้านกิจกรรมการสอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีนักศึกษาอย่างน้อยที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน 2 คณะ มีผลการประเมินการสอนแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ และด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ มีผลการประเมินการสอน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอน
ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง
คณะกัน

คณะ	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้าน กิจกรรมการ สอน	ด้าน การวัดและ ประเมินผล	ด้าน ความสามารถทาง วิชาการ	ด้าน บุคลิกลักษณะของ อาจารย์	ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์	592.49	591.15	554.99	560.43	570.01
คณะบริหารธุรกิจ	479.15	511.95	513.39	503.33	488.25
คณะนิติศาสตร์	598.40	560.73	549.43	546.14	589.61
คณะนิเทศศาสตร์	516.78	470.52	534.28	517.45	523.58
คณะสารสนเทศศาสตร์	575.86	579.32	597.03	589.73	581.67
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	361.39	346.94	429.00	353.00	382.89
คณะเศรษฐศาสตร์	557.16	604.56	577.50	540.97	564.53
คณะบัญชี	488.80	521.85	496.86	522.96	504.91
วิทยาลัยนานาชาติ	567.72	490.83	546.89	693.11	632.00
คณะศิลปศาสตร์	557.70	527.16	586.98	571.30	591.07
สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	579.94	565.62	559.11	568.87	567.34
ค่า Chi-Square	27.56	17.68	9.92	14.87	19.77
ค่า p-value	0.002 *	0.061	0.448	0.137	0.031 *

ดังนั้นจึงทดสอบต่อด้วยวิธี Mann – Whitney U test พบว่า

ด้านกิจกรรมการสอน

1. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจมีผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์มีผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบัญชีมีผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 17 ค่า p-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านกิจกรรมการสอน ระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน

คณะ	วิศวะฯ	บริหารฯ	นิติฯ	นิเทศฯ	สารฯ	สถาปัตย์ฯ	เศรษฐฯ	บัญชี	วิทยาลัยฯ	ศิลปะฯ	สำนักฯ
วิศวะฯ	-										
บริหารฯ	0.000 *	-									
นิติฯ	0.966	0.010 *	-								
นิเทศฯ	0.116	0.476	0.206	-							
สารฯ	0.666	0.024 *	0.719	0.323	-						
สถาปัตย์ฯ	0.044 *	0.166	0.046 *	0.177	0.056	-					
เศรษฐฯ	0.563	0.244	0.571	0.674	0.812	0.119	-				
บัญชี	0.010	0.770	0.034 *	0.665	0.107	0.148	0.347	-			
วิทยาลัยฯ	0.946	0.518	0.827	0.644	0.932	0.215	1.000	0.649	-		
ศิลปะฯ	0.421	0.043 *	0.539	0.442	0.814	0.103	0.922	0.170	0.834	-	
สำนักฯ	0.808	0.000 *	0.793	0.189	0.869	0.065	0.719	0.034 *	0.988	0.522	-

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

1. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีผลการประเมินการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจมีผลการประเมินการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 18 ค่า p-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนใน รายวิชาต่างคณะกัน

คณะ	วิศวะฯ	บริหารฯ	นิติฯ	นิเทศฯ	สารฯ	สถาปัตย์ฯ	เศรษฐฯ	บัญชี	วิทยาลัยฯ	ศิลปฯ	สำนักฯ
วิศวะฯ	-										
บริหารฯ	0.004 *	-									
นิติฯ	0.702	0.037 *	-								
นิเทศฯ	0.340	0.441	0.286	-							
สารฯ	0.881	0.029 *	0.849	0.298	-						
สถาปัตย์ฯ	0.094	0.225	0.080	0.250	0.120	-					
เศรษฐฯ	0.853	0.278	0.696	0.526	0.701	0.136	-				
บัญชี	0.131	0.611	0.129	0.704	0.103	0.218	0.252	-			
วิทยาลัยฯ	0.525	0.223	0.674	0.310	0.520	0.108	0.421	0.265	-		
ศิลปฯ	0.578	0.008 *	0.946	0.196	0.781	0.076	0.615	0.076	0.682	-	
สำนักฯ	0.977	0.005 *	0.674	0.334	0.839	0.096	0.908	0.136	0.534	0.560	-

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smirnov พบว่า ตัวแปรของผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 เท่านั้นที่มีกรแจกแจงแบบปกติ แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 13) ดังนั้นจึงทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Kruskal Wallis H test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{021} : นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการกิจกรรมการสอน ไม่แตกต่างกัน

H_{022} : นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H_{023} : นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการความสามารถทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

H_{024} : นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

H_{025} : นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบ พบว่า นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน

เกรดเฉลี่ยสะสม	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้าน กิจกรรมการ สอน	ด้าน การวัดและ ประเมินผล	ด้าน ความสามารถทาง วิชาการ	ด้าน บุคลิกลักษณะของ อาจารย์	ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา
น้อยกว่า 2.00	592.250	555.200	559.360	549.200	598.230
ระหว่าง 2.00-3.00	539.170	542.440	539.680	541.170	536.530
มากกว่า 3.00	550.390	548.320	555.480	553.180	556.830
ค่า Chi-Square	1.541	0.135	0.635	0.307	2.485
ค่า p-value	0.463	0.935	0.728	0.858	0.289

เปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน

จากการตรวจสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอน 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธี Kolmogorov – Smirnov พบว่า มีบางตัวแปรที่มีค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal (ภาคผนวก ก ตาราง 16) ดังนั้น จึงทำการทดสอบโดย Nonparametric ด้วยวิธี Kruskal Wallis II test โดยมีสมมติฐานหลักในการทดสอบ ดังนี้

H_{021} : นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านกิจกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน

H_{022} : นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

H_{023} : นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสามารถทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

H_{024} : นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

H_{025} : นักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ในด้านกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีนักศึกษาอย่างน้อยที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน 2 จำนวน มีผลการประเมินการสอนแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน

การขาดเรียน	ค่าเฉลี่ยของลำดับที่ของผลการประเมินการสอน				
	ด้านกิจกรรมการสอน	ด้านการวัดและประเมินผล	ด้านความสามารถทางวิชาการ	ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
ไม่ขาด	584.200	582.870	564.710	563.960	574.790
ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	525.720	530.040	533.790	527.050	522.450
ขาด 3 ครั้ง	515.270	485.510	525.940	557.530	548.310
ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	453.050	497.650	530.890	549.680	519.950
ค่า Chi-Square	12.010	11.760	2.790	3.490	6.740
ค่า p-value	0.007 *	0.008 *	0.425	0.322	0.081

ดังนั้นจึงทดสอบด้วยวิธี Mann – Whitney U test พบว่า ด้านกิจกรรมการสอน นักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียนเลยมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง ขาดเรียน 3 ครั้ง และขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียนเลยมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง และขาดเรียน 3 ครั้ง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 21 ค่า p-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านกิจกรรมการสอน ระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน

การขาดเรียน	ไม่เคยขาด	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	ขาด 3 ครั้ง	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง
ไม่เคยขาด	-			
ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.005 *	-		
ขาด 3 ครั้ง	0.043 *	0.760	-	
ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.023 *	0.216	0.350	-

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและ p-Value ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผล ระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน

การขาดเรียน	ไม่เคยขาด	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	ขาด 3 ครั้ง	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง
ไม่เคยขาด	-			
ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.010 *	-		
ขาด 3 ครั้ง	0.005 *	0.168	-	
ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.136	0.571	0.751	-

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมและเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุมบางเขตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของคณะ ภาควิชาการศึกษาที่ 2/2546 อย่างถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย เลือกตัวอย่างแบบแบ่งพวก (Stratified Sampling) และกำหนดขนาดตัวอย่างแบบ Neyman Allocation เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการสอนของอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราวัด (Likert Rating Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีจำนวนข้อคำถาม 35 ข้อ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows และได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ใช้ตารางการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ใช้ Mann-Whitney U test สำหรับประชากร 2 กลุ่ม Kruskal – Wallis test สำหรับประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สรุปผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เรียนหลักสูตรภาคปกติ ชั้นปีที่ 2 ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของคณะบริหารธุรกิจและสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป ตามลำดับสำหรับในภาคการศึกษาที่ 2/2546 ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง และมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00-3.00

2. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินการสอนสูงสุด คือหัวข้อการแจกโครงการสอนก่อนเรียน พร้อมทั้งชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน สำหรับผลการประเมินต่ำที่สุดคือหัวข้อการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาวิชา ในด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินการสอนสูงสุดคือหัวข้อการทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ตลอดจนเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ในวิชาที่สอนสำหรับผลการประเมินต่ำที่สุดคือหัวข้อ การทบทวนหรือทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนในด้านความสามารถทางวิชาการ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินการสอนสูงสุด คือหัวข้อ ความรู้ความถนัดในเนื้อหาสาระที่สอนเป็นอย่างดีสำหรับผลการประเมินต่ำที่สุดคือหัวข้อการนำประโยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยมาอ้างอิงกับในวิชาที่สอนในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินการสอนสูงสุด คือหัวข้อการแต่งกายเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับผลการประเมินต่ำที่สุดคือหัวข้อความเมตตากรุณาต่อนักศึกษา ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินการสอนอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีผลการประเมินการสอนสูงสุด คือหัวข้อ การให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน สำหรับผลการประเมินต่ำที่สุดคือหัวข้อการเข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นของนักศึกษา

3. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า

นักศึกษาเพศชายและหญิงมีผลการประเมินการสอนแตกต่างกัน ในด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา แต่ด้านความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์มีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรต่างกันมีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกันมีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นกัน

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างขณะกันมีผลการประเมินการสอนแตกต่างกัน ในด้านกิจกรรมการสอนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา แต่ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์มีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกัน

เมื่อนำผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนเทียบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนคณะบริหารธุรกิจ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบัญชี นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์มีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบัญชี และนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบัญชีมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับผลการประเมินการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเทียบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างคณะกัน พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะบริหารธุรกิจมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณะนิติศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป

นักศึกษาที่ขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนแตกต่างกันในด้านกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แต่ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกัน

เมื่อนำผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนเทียบกับนักศึกษาที่ขาดเรียนต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียนเลยมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง ขาดเรียน 3 ครั้ง และขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง สำหรับด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียนเลยมีผลการประเมินการสอนแตกต่างจากนักศึกษาที่ขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้ง และขาดเรียน 3 ครั้ง

นักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลการประเมินการสอนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

จากผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายในเรื่องของระดับผล การประเมินการสอนของอาจารย์ ความแตกต่างของผลการประเมินการสอน และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับผลการประเมินการสอนของอาจารย์ เมื่อนำข้อคำถามโดยรวมมา พิจารณาจะเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีการแจกโครงการสอน แผนการสอนให้กับนักศึกษาทุกคนในครั้ง แรกของการเรียนการสอน พร้อมทั้งอธิบาย ชี้แจง คำอธิบายรายวิชา หัวข้อเรื่องในการบรรยาย กิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนหนังสือ เอกสารอ้างอิง และตำราเพิ่มเติมที่ใช้ สำหรับการอ่านประกอบการเรียนการสอนอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความพร้อมในการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม สอดคล้องกับระดับผลการประเมินการ สอนด้านการวัดและประเมินผลที่อาจารย์ผู้สอน ได้ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวัดและ ประเมินผล ตลอดจนเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ในวิชาที่สอน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นให้นักศึกษาเข้าใจ เมื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนจะต้องเคารพกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ ที่แต่ละรายวิชากำหนดไว้ และนำไปพิจารณา วางแผนในการจัดการบริหารการเรียน ได้อย่างถูกต้องและได้ผลตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบการบริหารงาน คุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO9001:2000 ได้นำข้อกำหนด ISO9001:2000 มาควบคุมและ ตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งข้อกำหนดข้อหนึ่งได้กำหนดให้ อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถตรงตามรายวิชาที่สอน สอดคล้องกับระดับผลการ ประเมินการสอนด้านความสามารถทางวิชาการ ที่อาจารย์มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาสาระที่ สอนเป็นอย่างดี

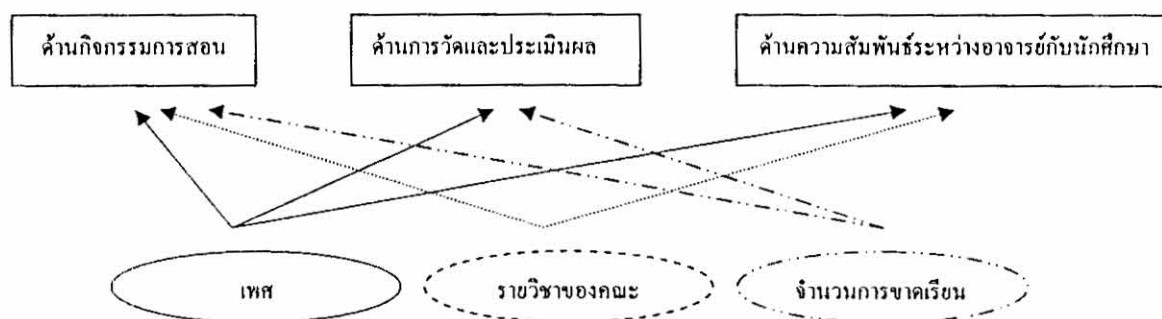
เมื่อพิจารณาข้อคำถามด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ พบว่า การแต่งกายของอาจารย์มี ความเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของลัดดา จันทรแสง(2536) ที่ว่าลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูคณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนตามการประเมิน ของนักเรียนได้แก่ มีความรู้เรื่องหลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดี เตรียมการสอน ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบครบตามขั้นตอนอยู่เสมอ มีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอน ครูมี ความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ และเช่นเดียวกับแนวคิดของคณะผู้วิจัย ที่ว่าอาจารย์ให้ความสำคัญ อย่างยิ่งในครั้งแรกของการสอน (First Impression of Teaching) อาจารย์ผู้สอนจะอธิบาย ชี้แจงถึง โครงการสอน แผนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ซักถาม

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาอย่างเด่นชัดมีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและเมื่อมองถึงบุคลิกลักษณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์มีการแต่งกายที่ดี สะอาดเรียบร้อย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

2. ผลการศึกษาความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์ในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า

- นักศึกษาเพศต่างกัน มีผลการประเมินการสอนต่างกันสอดคล้องกับ กอบศิริ สถิตย์สุภมาศ (2533) และกันดิศ ชลสินธุ์ (2545)
- นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาต่างคณะกัน มีผลการประเมินการสอนต่างกัน
- นักศึกษาที่ขาดเรียนต่างกัน มีผลการประเมินการสอนต่างกัน

ในขณะที่นักศึกษาหลักสูตร ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีผลการประเมินการสอนไม่แตกต่างกัน

ภาพประกอบ 2 แสดงความแตกต่างของผลการประเมินการสอน

มหาวิทยาลัยศรีปทุมได้จำแนกกลุ่มสาขาวิชาไว้ 3 กลุ่ม คือ

1. สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และสำนักวิชาการศึกษาทั่วไป
2. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยนานาชาติ
3. สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ซึ่งจากผลการประเมินการสอนของนักศึกษา พบว่า สอดคล้องกับการจำแนกกลุ่มสาขาวิชาข้างต้น ทำให้ผลการประเมินการสอนของนักศึกษาด้านกิจกรรมการสอนของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน ตลอดจนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งจะเป็นการชี้แนะความคิดในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

นอกจากนี้ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียนมีผลการประเมินการสอนของอาจารย์แตกต่างจากนักศึกษาที่ขาดเรียน โดยเฉพาะด้านกิจกรรมการสอนและด้านการวัดและประเมินผล แสดงให้เห็นว่า ผลการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาที่เข้าเรียนทุกครั้งจะมีความน่าเชื่อถือและถูกต้องมากกว่านักศึกษาที่ขาดเรียน เนื่องจากนักศึกษามีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดระยะเวลาการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 อาจารย์ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในครั้งแรกของการสอน (First Impression of Teaching) อาจารย์ผู้สอนจะอธิบาย ชี้แจงถึง โครงการสอน แผนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ซักถาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาอย่างชัดเจน มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และเมื่อมองถึงบุคลิกลักษณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์มีการแต่งกายที่ดี สะอาดเรียบร้อย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

1.2 ผลการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาที่เข้าเรียนทุกครั้งจะมีความน่าเชื่อถือและถูกต้องมากที่สุด ดังนั้นเกณฑ์ในการคัดเลือกแบบประเมินฯ ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ควรคัดเลือกแบบประเมินฯ เฉพาะนักศึกษาที่ไม่เคยขาดเรียน เพื่อนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์การประเมินการสอนของอาจารย์ต่อไป

1.3 เพื่อพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมให้มี คุณลักษณะที่เหมาะสมในการประกอบวิชาชีพครู ควรมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา ให้แก่อาจารย์จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเกี่ยวกับ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครู พฤติกรรมของนักศึกษาวัยรุ่น ทั้งนี้ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการปรับปรุงแบบประเมินฯ และนำไปใช้กับเฉพาะกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะความเป็นครูของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง อาทิ กลุ่มอาจารย์/เพื่อนร่วมงาน กลุ่มผู้บริหาร/หัวหน้าหมวดวิชา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ นวลใจวงศ์. การประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา ตามทัศนะของนิสิต. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- กอบศิริ สติชัยสุภมาศ. ดัชนีจำแนกประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533.
- กาญจนา กุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2535.
- กันตึก พลดิษฐ์. การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการคุณภาพความเป็นครูของครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัด กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- ลงลา พลพรรคไชย. การวิเคราะห์ตัวประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- จิตติมา จันทร์ท้าว. การศึกษาความสอดคล้องของผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาจากการประเมินด้วยตนเองและผู้อื่น. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เฉลิมพล โปธิ์ศรี. การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- เดือนใจ เกตุยา. การประเมินผลการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- ธนพร นาคลำไผ. การวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนของอาจารย์โดยผู้สอนและนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- บุญฉิ่ง อัดดาก. วิทยาสาสตร์เบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พิมพ์ครั้งที่ 9. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- บุญธรรม กิจเปรีตเบริสุทธ์. รายงานการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมณฑลเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์. กรุงเทพฯ: สถาบันศึกษานานาชาติ คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

- ประ โยชน์ คุปต์กาญจนากุล. การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการเชิงสาเหตุของประสิทธิภาพการสอนของ
 อาจารย์ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เป็รื่อง กุมท. วิชาการมัธยมศึกษา. พระนคร: มิวไรสยาม, 2513.
- พรเทพ ฐันแผน. การศึกษาประสิทธิภาพการสอนและตัวแปรที่เกี่ยวข้องของครูผู้สอนกลุ่ม
 ทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.
- พวงแก้ว ปุฒยเกษม และคนอื่นๆ. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การประเมินการสอนระดับอุดม
 ศึกษา 9-11 สิงหาคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ภิญโญ แก่งศิริ. การประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 เขตการศึกษา 7. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. พิชญ โลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- รสพร ทองโรจน์. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูกณิตศาสตร์
 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม, 2541.
- ศักดิ์ดา จันทรแสง. การวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูกณิตศาสตร์ ตามการ
 ประเมินตนเองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
 นครสวรรค์. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. พิชญ โลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- วัลย์รัตนา ว่องนัยรัตน์. การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนตามการประเมินผล
 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิโรจน์ คำนิงกุลภากร. ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ประเมินตนเอง เพื่อนร่วมงานและนักเรียน. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ศรีไพร สักดิ์รุ่งพงศากุล และคนอื่นๆ. รายงานการประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่องการวิจัยสถาบันกับ
 การประกันคุณภาพการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2542. 80.
- สมบัติ แสงรุ่งเรือง. ผู้การสอนทั่วไป. นครปฐม: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระ
 ราชวังสนามจันทร์, 2524.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. มโนทัศน์ของการประเมินการสอนและแนวทางในการประเมินการสอน.
 กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- รายงานสัมมนา เรื่อง การสอนในระดับอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัย
 และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. 6-8 ก.ค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2531.
- ศาโรช บำรุงศรี. มาตรฐานแบบประการสำหรับสร้างครูที่ดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.
- สายชนม์ สังขานิลย์. ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 ศิลปากร ปีการศึกษา 2538. กรุงเทพฯ: กองบริการการศึกษา วิชาเขตวังท่าพระ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2539.
- สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี. ประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดชายแดน
 ภาคใต้. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2536.
- สุจินต์ วิสวธิ์รามนท์. "พฤติกรรมการสอนมัธยมศึกษา". ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนา
 การสอนของครูมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11-15 เล่ม 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช. 2524.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพ
 ภายนอก ระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุดทอง จำกัด, 2546.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
 _____ . คุรุติคุรุสภา 2532-2533. กองมาตรฐานวิชาชีพครู. ฝ่ายมาตรฐานวิชาชีพและ
 จรรยาบรรณ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน. 2533.
- อุทุมพร ทองอุไทย. การสอนและการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2523.
- Beach, Don M. & Reinhart, Judy. **Using Criteria of Effective Teaching to Judge Teacher
 Performance.** NSSAP Bulletin 12 (November 1984) : p. 19-23.
- Bloom, Benjamin S. **Human Characteristics and School Learning.** New York: McGraw-Hill,
 1976.
- Borich, Gary D. **Effective Teaching Method.** 2nd ed. New York: Macmillan, 1992.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 1973.
- Grush J.E. & Costin Frank. "The Student as Consumer of the Teaching Process". **American
 Educational Research Journal.** 12 : 64-67, Winter, 1975.
- Piper, David W. **The Efficiency and Effectiveness of Teaching in Higher Education.** London:
 Institute of Education, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

ก. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย
สตรีปทุม จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

ตาราง 1 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้าน ของนักศึกษาชายและหญิง

การประเมินการสอน	เพศ	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	ชาย	0.100	514	0.000
	หญิง	0.064	574	0.000
ด้านการวัดและประเมินผล	ชาย	0.113	514	0.000
	หญิง	0.101	574	0.000
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ชาย	0.132	514	0.000
	หญิง	0.111	574	0.000
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ชาย	0.150	514	0.000
	หญิง	0.140	574	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชาย	0.122	514	0.000
	หญิง	0.113	574	0.000

สมมติฐานหลักในการทดสอบ คือ

H_0 : ผลการประเมินการสอนด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเพศต่างกันมีการแจกแจงแบบปกติ

ตัวอย่างเช่น เมื่อพิจารณาตัวแปรผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอนของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเพศชาย พบว่า ค่า Sig. = 0.000 มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรนี้ไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 1 จะเห็นว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรทุกตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงใช้ Mann - Whitey U test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินการสอนระหว่างนักศึกษาชายกับหญิง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาชาย และหญิง

การประเมินการสอน	เพศ	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	ชาย	514	567.41
	หญิง	574	523.98
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	ชาย	514	566.36
	หญิง	574	524.92
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ชาย	514	553.51
	หญิง	574	536.43
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ชาย	514	547.96
	หญิง	574	541.40
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชาย	514	564.39
	หญิง	574	526.69
	Total	1088	

ตาราง 3 ค่าสถิติทดสอบ Mann-Whitney U

การประเมินการสอน	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ด้านกิจกรรมการสอน	135742.00	300767.00	-2.277	0.023
ด้านการวัดและประเมินผล	136281.00	301306.00	-2.179	0.029
ด้านความสามารถทางวิชาการ	142887.50	307912.50	-0.902	0.367
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	145738.00	310763.00	-0.347	0.729
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	137292.50	302317.50	-1.989	0.047

ตาราง 4 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้าน ของนักศึกษาที่มีจำนวน
การขาดเรียนต่างกัน

การประเมินการสอน	การขาดเรียน	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	ไม่เคยขาดเรียน	0.088	407	0.000
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.080	543	0.000
	ขาด 3 ครั้ง	0.081	107	0.081
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.102	31	0.200
ด้านการวัดและประเมินผล	ไม่เคยขาดเรียน	0.116	407	0.000
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.113	543	0.000
	ขาด 3 ครั้ง	0.069	107	0.200
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.137	31	0.147
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ไม่เคยขาดเรียน	0.121	407	0.000
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.125	543	0.000
	ขาด 3 ครั้ง	0.111	107	0.003
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.190	31	0.006
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ไม่เคยขาดเรียน	0.138	407	0.000
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.148	543	0.000
	ขาด 3 ครั้ง	0.155	107	0.000
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.148	31	0.083
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ไม่เคยขาดเรียน	0.147	407	0.000
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	0.119	543	0.000
	ขาด 3 ครั้ง	0.110	107	0.003
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	0.133	31	0.172

จากตาราง 4 จะเห็นว่า ตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ คือ ผลการประเมินการสอน ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียน 3 ครั้ง และขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง ผลการประเมินการสอนด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง ดังนั้นตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรบางตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงใช้ Kruskal Wallis H test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างนักศึกษาที่มีจำนวนการขาดเรียนต่างกัน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาที่มี
จำนวนการขาดเรียนต่างกัน

การประเมินการสอน	การขาดเรียน	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	ไม่เคยขาดเรียน	407	584.20
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	525.72
	ขาด 3 ครั้ง	107	515.27
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	453.05
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	ไม่เคยขาดเรียน	407	582.87
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	530.04
	ขาด 3 ครั้ง	107	485.51
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	497.65
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ไม่เคยขาดเรียน	407	564.71
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	533.79
	ขาด 3 ครั้ง	107	525.94
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	530.89
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ไม่เคยขาดเรียน	407	563.96
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	527.05
	ขาด 3 ครั้ง	107	557.53
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	549.68
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ไม่เคยขาดเรียน	407	574.79
	ขาดน้อยกว่า 3 ครั้ง	543	522.45
	ขาด 3 ครั้ง	107	548.31
	ขาดมากกว่า 3 ครั้ง	31	519.95
	Total	1088	

ตาราง 6 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	12.01	3	0.007
ด้านการวัดและประเมินผล	11.76	3	0.008
ด้านความสามารถทางวิชาการ	2.79	3	0.425
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	3.49	3	0.322
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	6.74	3	0.081

ตาราง 7 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรต่างกัน

การประเมินการสอน	หลักสูตร	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	ภาคต่อเนื่อง	0.093	410	0.000
	ภาคปกติ	0.070	658	0.000
	ภาคค่ำ	0.161	16	0.200
	ภาคเสาร์อาทิตย์	0.414	4	0.000
ด้านการวัดและประเมินผล	ภาคต่อเนื่อง	0.111	410	0.000
	ภาคปกติ	0.101	658	0.000
	ภาคค่ำ	0.199	16	0.092
	ภาคเสาร์อาทิตย์	0.220	4	0.000
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ภาคต่อเนื่อง	0.111	410	0.000
	ภาคปกติ	0.122	658	0.000
	ภาคค่ำ	0.205	16	0.071
	ภาคเสาร์อาทิตย์	0.382	4	0.000
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ภาคต่อเนื่อง	0.139	410	0.000
	ภาคปกติ	0.147	658	0.000
	ภาคค่ำ	0.215	16	0.047
	ภาคเสาร์อาทิตย์	0.250	4	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ภาคต่อเนื่อง	0.120	410	0.000
	ภาคปกติ	0.128	658	0.000
	ภาคค่ำ	0.143	16	0.200
	ภาคเสาร์อาทิตย์	0.151	4	0.000

จากตารางจะเห็นว่า ตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบแบบปกติ คือ ตัวแปรของผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ และด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาคค่ำ เท่านั้น ที่มีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรบางตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงใช้ Kruskal Wallis H test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรต่างกัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรต่างกัน

การประเมินการสอน	หลักสูตร	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	ภาคต่อเนื่อง	410	537.73
	ภาคปกติ	658	547.26
	ภาคค่ำ	16	604.09
	ภาคเสาร์อาทิตย์	4	546.38
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	ภาคต่อเนื่อง	410	542.62
	ภาคปกติ	658	543.26
	ภาคค่ำ	16	625.38
	ภาคเสาร์อาทิตย์	4	618.38
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ภาคต่อเนื่อง	410	534.78
	ภาคปกติ	658	551.59
	ภาคค่ำ	16	486.25
	ภาคเสาร์อาทิตย์	4	608.13
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ภาคต่อเนื่อง	410	529.11
	ภาคปกติ	658	553.58
	ภาคค่ำ	16	531.59
	ภาคเสาร์อาทิตย์	4	680.25
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ภาคต่อเนื่อง	410	532.45
	ภาคปกติ	658	550.75
	ภาคค่ำ	16	529.41
	ภาคเสาร์อาทิตย์	4	812.38
	Total	1088	

ตาราง 9 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	0.818	3	0.845
ด้านการวัดและประเมินผล	1.315	3	0.726
ด้านความสามารถทางวิชาการ	1.464	3	0.691
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	2.347	3	0.504
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	3.854	3	0.278

ตาราง 10 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน

การประเมินการสอน	ชั้นปี	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	ชั้นปีที่1	0.091	329	0.000
	ชั้นปีที่2	0.085	359	0.000
	ชั้นปีที่3	0.070	250	0.005
	ชั้นปีที่4	0.082	150	0.016
ด้านการวัดและประเมินผล	ชั้นปีที่1	0.123	329	0.000
	ชั้นปีที่2	0.093	359	0.000
	ชั้นปีที่3	0.114	250	0.000
	ชั้นปีที่4	0.098	150	0.001
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ชั้นปีที่1	0.127	329	0.000
	ชั้นปีที่2	0.130	359	0.000
	ชั้นปีที่3	0.129	250	0.000
	ชั้นปีที่4	0.143	150	0.000
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ชั้นปีที่1	0.143	329	0.000
	ชั้นปีที่2	0.138	359	0.000
	ชั้นปีที่3	0.157	250	0.000
	ชั้นปีที่4	0.147	150	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชั้นปีที่1	0.127	329	0.000
	ชั้นปีที่2	0.121	359	0.000
	ชั้นปีที่3	0.112	250	0.000
	ชั้นปีที่4	0.118	150	0.000

จากตาราง 10 จะเห็นว่า ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรทุกตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงใช้ Kruskal Wallis H test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน

การประเมินการสอน	ชั้นปี	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	ชั้นปีที่1	329	550.98
	ชั้นปีที่2	359	543.98
	ชั้นปีที่3	250	541.50
	ชั้นปีที่4	150	536.52
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	ชั้นปีที่1	329	547.56
	ชั้นปีที่2	359	535.90
	ชั้นปีที่3	250	539.08
	ชั้นปีที่4	150	567.39
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	ชั้นปีที่1	329	545.73
	ชั้นปีที่2	359	537.61
	ชั้นปีที่3	250	548.38
	ชั้นปีที่4	150	551.82
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	ชั้นปีที่1	329	551.32
	ชั้นปีที่2	359	513.19
	ชั้นปีที่3	250	566.78
	ชั้นปีที่4	150	567.34
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชั้นปีที่1	329	542.35
	ชั้นปีที่2	359	524.43
	ชั้นปีที่3	250	554.73
	ชั้นปีที่4	150	580.20
	Total	1088	

ตาราง 12 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	0.261	3	0.967
ด้านการวัดและประเมินผล	1.179	3	0.758
ด้านความสามารถทางวิชาการ	0.302	3	0.960
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	5.870	3	0.118
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	3.728	3	0.292

ตาราง 13 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน

การประเมินการสอน	เกรดเฉลี่ยสะสม	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	น้อยกว่า 2.00	0.092	53	0.200
	2.00-3.00	0.077	769	0.000
	มากกว่า 3.00	0.094	266	0.000
ด้านการวัดและประเมินผล	น้อยกว่า 2.00	0.109	53	0.169
	2.00-3.00	0.102	769	0.000
	มากกว่า 3.00	0.123	266	0.000
ด้านความสามารถทางวิชาการ	น้อยกว่า 2.00	0.176	53	0.000
	2.00-3.00	0.119	769	0.000
	มากกว่า 3.00	0.124	266	0.000
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	น้อยกว่า 2.00	0.142	53	0.009
	2.00-3.00	0.145	769	0.000
	มากกว่า 3.00	0.146	266	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	น้อยกว่า 2.00	0.180	53	0.000
	2.00-3.00	0.118	769	0.000
	มากกว่า 3.00	0.126	266	0.000

จากตารางจะเห็นว่า ตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบแบบปกติ คือ ตัวแปรของผลการประเมินการสอนด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 เท่านั้นที่มีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้น ตัวแปรทั้งหมดไม่ได้มีการแจก

แจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรบางตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงใช้ Kruskal Wallis H test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาที่มีช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน

การประเมินการสอน	เกรดเฉลี่ยสะสม	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	น้อยกว่า 2.00	53	592.25
	2.00-3.00	769	539.17
	มากกว่า 3.00	266	550.39
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	น้อยกว่า 2.00	53	555.20
	2.00-3.00	769	542.44
	มากกว่า 3.00	266	548.32
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	น้อยกว่า 2.00	53	559.36
	2.00-3.00	769	539.68
	มากกว่า 3.00	266	555.48
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	น้อยกว่า 2.00	53	549.20
	2.00-3.00	769	541.17
	มากกว่า 3.00	266	553.18
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	น้อยกว่า 2.00	53	598.23
	2.00-3.00	769	536.53
	มากกว่า 3.00	266	556.83
	Total	1088	

ตาราง 15 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
ด้านกิจกรรมการสอน	1.541	2	0.463
ด้านการวัดและประเมินผล	0.135	2	0.935
ด้านความสามารถทางวิชาการ	0.635	2	0.728
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	0.307	2	0.858
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	2.485	2	0.289

ตาราง 15 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig
ด้านกิจกรรมการสอน	1.541	2	0.463
ด้านการวัดและประเมินผล	0.135	2	0.935
ด้านความสามารถทางวิชาการ	0.635	2	0.728
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	0.307	2	0.858
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	2.485	2	0.289

ตาราง 16 ทดสอบการแจกแจงของผลการประเมินการสอนในด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่เรียน
ต่างคณะกัน

การประเมินการสอน	คณะ	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig
ด้านกิจกรรมการสอน	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0.087	198	0.001
	คณะบริหารธุรกิจ	0.092	266	0.000
	คณะนิติศาสตร์	0.126	48	0.056
	คณะนิเทศศาสตร์	0.157	59	0.001
	คณะสารสนเทศศาสตร์	0.106	56	0.177
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0.248	9	0.118
	คณะเศรษฐศาสตร์	0.116	16	0.200
	คณะบัญชี	0.068	74	0.200
	วิทยาลัยนานาชาติ	0.162	9	0.200
	คณะศิลปศาสตร์	0.119	89	0.003
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	0.085	264	0.000
ด้านการวัดและประเมินผล	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0.114	198	0.000
	คณะบริหารธุรกิจ	0.101	266	0.000
	คณะนิติศาสตร์	0.121	48	0.077
	คณะนิเทศศาสตร์	0.142	59	0.005
	คณะสารสนเทศศาสตร์	0.142	56	0.006
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0.229	9	0.190
	คณะเศรษฐศาสตร์	0.133	16	0.200
	คณะบัญชี	0.128	74	0.005
	วิทยาลัยนานาชาติ	0.161	9	0.200
	คณะศิลปศาสตร์	0.133	89	0.001
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	0.099	264	0.000
ด้านความสามารถทางวิชาการ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0.128	198	0.000
	คณะบริหารธุรกิจ	0.128	266	0.000
	คณะนิติศาสตร์	0.111	48	0.185
	คณะนิเทศศาสตร์	0.163	59	0.000
	คณะสารสนเทศศาสตร์	0.176	56	0.000
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0.253	9	0.100
	คณะเศรษฐศาสตร์	0.177	16	0.194
	คณะบัญชี	0.162	74	0.000

ตาราง 16 (ต่อ)

การประเมินการสอน	คณะ	Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	df	Sig.
ด้านความสามารถทางวิชาการ	วิทยาลัยนานาชาติ	0.189	9	0.200
	คณะศิลปศาสตร์	0.157	89	0.000
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	0.121	264	0.000
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0.148	198	0.000
	คณะบริหารธุรกิจ	0.129	266	0.000
	คณะนิติศาสตร์	0.140	48	0.019
	คณะนิเทศศาสตร์	0.197	59	0.000
	คณะสารสนเทศศาสตร์	0.209	56	0.000
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0.190	9	0.200
	คณะเศรษฐศาสตร์	0.176	16	0.200
	คณะบัญชี	0.116	74	0.015
	วิทยาลัยนานาชาติ	0.321	9	0.008
	คณะศิลปศาสตร์	0.170	89	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0.139	198	0.000
	คณะบริหารธุรกิจ	0.140	266	0.000
	คณะนิติศาสตร์	0.124	48	0.063
	คณะนิเทศศาสตร์	0.206	59	0.000
	คณะสารสนเทศศาสตร์	0.169	56	0.000
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0.206	9	0.200
	คณะเศรษฐศาสตร์	0.166	16	0.200
	คณะบัญชี	0.104	74	0.044
	วิทยาลัยนานาชาติ	0.220	9	0.200
	คณะศิลปศาสตร์	0.144	89	0.000
สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	0.134	264	0.000	

จากตารางจะเห็นว่า มีตัวแปรบางตัวที่ไม่ได้มีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากตัวแปรบางตัวมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงใช้ Kruskal Wallis H test ในการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างนักศึกษาที่เรียนต่างคณะกัน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยของผลรวมลำดับที่ของผลการประเมินการสอนในแต่ละด้านของนักศึกษาที่เรียนต่างคณะกัน

การประเมินการสอน	คณะ	N	Mean Rank
ด้านกิจกรรมการสอน	คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	592.49
	คณะบริหารธุรกิจ	266	479.15
	คณะนิติศาสตร์	48	598.40
	คณะนิเทศศาสตร์	59	516.78
	คณะสารสนเทศศาสตร์	56	575.86
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	361.39
	คณะเศรษฐศาสตร์	16	557.16
	คณะบัญชี	74	488.80
	วิทยาลัยนานาชาติ	9	567.72
	คณะศิลปศาสตร์	89	557.70
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	579.94
	Total	1088	
ด้านการวัดและประเมินผล	คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	591.15
	คณะบริหารธุรกิจ	266	511.95
	คณะนิติศาสตร์	48	560.73
	คณะนิเทศศาสตร์	59	470.52
	คณะสารสนเทศศาสตร์	56	579.32
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	346.94
	คณะเศรษฐศาสตร์	16	604.56
	คณะบัญชี	74	521.85
	วิทยาลัยนานาชาติ	9	490.83
	คณะศิลปศาสตร์	89	527.16
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	565.62
	Total	1088	
ด้านความสามารถทางวิชาการ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	554.99
	คณะบริหารธุรกิจ	266	513.39
	คณะนิติศาสตร์	48	549.43
	คณะนิเทศศาสตร์	59	534.28
	คณะสารสนเทศศาสตร์	56	597.03
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	429.00

ตาราง 17 (ต่อ)

การประเมินการสอน	คณะ	N	Mean Rank
ด้านความสามารถทางวิชาการ	คณะเศรษฐศาสตร์	16	577.50
	คณะบัญชี	74	496.86
	วิทยาลัยนานาชาติ	9	546.89
	คณะศิลปศาสตร์	89	586.98
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	559.11
	Total	1088	
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	560.43
	คณะบริหารธุรกิจ	266	503.33
	คณะนิติศาสตร์	48	546.14
	คณะนิเทศศาสตร์	59	517.45
	คณะสารสนเทศศาสตร์	56	589.73
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	353.00
	คณะเศรษฐศาสตร์	16	540.97
	คณะบัญชี	74	522.96
	วิทยาลัยนานาชาติ	9	623.11
	คณะศิลปศาสตร์	89	571.30
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	568.87
	Total	1088	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	198	570.01
	คณะบริหารธุรกิจ	266	488.25
	คณะนิติศาสตร์	48	589.61
	คณะนิเทศศาสตร์	59	523.58
	คณะสารสนเทศศาสตร์	56	581.67
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	9	382.89
	คณะเศรษฐศาสตร์	16	564.53
	คณะบัญชี	74	504.91
	วิทยาลัยนานาชาติ	9	632.00
	คณะศิลปศาสตร์	89	591.07
	สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป	264	567.34
	Total	1088	

ตาราง 18 ค่าสถิติทดสอบ Kruskal Wallis

การประเมินการสอน	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
ค่านกิจกรรมการสอน	27.564	10	0.002
ด้านการวัดและประเมินผล	17.678	10	0.061
ด้านความสามารถทางวิชาการ	9.920	10	0.448
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์	14.874	10	0.137
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	19.776	10	0.031

ภาคผนวก ข.
แบบประเมินการสอนของอาจารย์

แบบประเมินการสอนของอาจารย์
(สำหรับนักศึกษา)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ประเมินการสอนของอาจารย์ โดยคำตอบที่ได้ คณะวิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีผลใด ๆ ต่อนักศึกษาทั้งสิ้น ขอให้นักศึกษาคอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ คำตอบของนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอนต่อไป

แบบประเมินชุดนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ส่วนที่ 2 การประเมินการสอนของอาจารย์ ซึ่งครอบคลุมลักษณะ 5 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

โปรดทำเครื่องหมาย 3 หน้าข้อความ หรือเติมข้อความที่เว้นว่างให้สมบูรณ์ตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. ท่านเป็นนักศึกษาหลักสูตรภาค ภาคปกติ ภาคค่ำ
 ภาคต่อเนื่อง ภาคเสาร์ อาทิตย์
3. ท่านเรียนอยู่ในชั้นปี ปีที่ 1 ปีที่ 2
 ปีที่ 3 ปีที่ 4
4. ท่านลงทะเบียนเรียนในรายวิชา (โปรดระบุ)
5. เกรดเฉลี่ยสะสม (โปรดระบุ)
6. การขาดเรียน / รายวิชา ไม่ขาดเลย 1-2 ครั้ง
 3 ครั้ง มากกว่า 3 ครั้ง

ส่วนที่ 2 การประเมินการสอนของอาจารย์

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมที่นักศึกษาคิดว่าเป็นระดับการปฏิบัติของอาจารย์ตามคุณลักษณะแต่ละด้าน ในช่องหมายเลข 1 ถึงหมายเลข 5 โดยมีความหมายดังนี้

ช่องหมายเลข 5 หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติมากที่สุด

ช่องหมายเลข 4 หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติมาก

ช่องหมายเลข 3 หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติปานกลาง

ช่องหมายเลข 2 หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติน้อย

ช่องหมายเลข 1 หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ลักษณะหรือพฤติกรรม	ระดับที่อาจารย์ปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมการสอน						
1	แจกโครงการสอนก่อนเรียน พร้อมทั้งชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน					
2	สามารถสอนได้ครบถ้วนและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ระบุไว้ในโครงการสอน					
3	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเลือกวิธีการสอนมาใช้ที่เหมาะสมพร้อมยกตัวอย่างประกอบการสอน					
4	มีการเตรียมการสอนและถ่ายทอดเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี					
5	สรุปหรือเน้นความสำคัญของเนื้อหาวิชาระหว่างสอน					
6	เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม และสามารถตอบหรืออธิบายข้อสงสัยของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน					
7	กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมหรือสร้างบรรยากาศในกิจกรรมการเรียนการสอน					
8	ใช้เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบการสอนที่เหมาะสม					
9	มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาวิชา					
10	มีกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสืออ่านประกอบและแหล่งข้อมูลอื่น ทั้งกลุ่มและเดี่ยวในสัดส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา					

ข้อ	ลักษณะหรือพฤติกรรม	ระดับที่อาจารย์ปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมการสอน						
11	ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษารู้จักวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ จนสามารถสรุปเนื้อหา / ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
12	มีการสอนที่สามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม					
13	ส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ					
14	ใช้วิธีการสอนที่ทำให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาที่สอน					
15	มีวิธีการสอนให้นักศึกษาสนุก เพลิดเพลิน และได้เนื้อหาวิชา					
ด้านการวัดและประเมินผล						
16	ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตลอดจนเกณฑ์ การผ่านจุดประสงค์ในวิชาที่สอน					
17	ใช้วิธีการวัดผลหลายรูปแบบ เช่น แบบฝึกหัด สอบย่อย คั่นคว่ำ รายงาน เป็นต้น					
18	ทบทวนหรือทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นการสอน					
19	ซักถามนักศึกษาในขณะที่สอนเพื่อวัดความเข้าใจในบทเรียน					
20	มีการสอนเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม ให้กับนักศึกษาที่ไม่เข้าใจ					
21	ใช้แบบทดสอบหรือข้อสอบที่วัด ครอบคลุมและตรงกับเนื้อหาวิชา					
ด้านความสามารถทางวิชาการ						
22	มีความรู้ ความถนัด ในเนื้อหาสาระที่สอนเป็นอย่างดี					
23	ให้ความรู้ เสริมทักษะ แก่นักศึกษาอย่างกว้างขวางนอกเหนือจากตำราเรียน					
24	มีความสามารถเชื่อมโยงตัวอย่าง วิธีการสอน กับสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องได้ เป็นอย่างดี					
25	มีการนำประโยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยมาอ้างอิงกับในวิชาที่สอน					
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์						
26	มีความอดทน ใจเย็น และยิ้มแย้มแจ่มใส					
27	ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ปฏิบัติ					
28	พูดชัดเจนและใช้ภาษาเข้าใจง่าย					
29	มีความเมตตากรุณาต่อนักศึกษา					
30	มีการแต่งกายเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดี					

ข้อ	ลักษณะหรือพฤติกรรม	ระดับที่อาจารย์ปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา						
31	ยอมรับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักศึกษา					
32	เอาใจใส่และอุทิศเวลาต่อการสอน					
33	ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน					
34	เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาหารือ และให้คำแนะนำ ทั้งด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัว					
35	เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นของนักศึกษา					

ภาคผนวก ค.

สูตรที่ใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง

สูตรที่ใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง
โดยวิธี Neyman Allocation

$$n_{\text{neyman}} \approx \frac{\left(\sum_{i=1}^L N_i \sqrt{p_i(1-p_i)} \right)^2}{N^2 E^2 + \sum_{i=1}^L N_i p_i(1-p_i)}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งหมด
 p_i = สัดส่วนของผู้ทำการประเมินแต่ละคณะ สำหรับภาคการศึกษา 1/2546
 N_i = จำนวนผู้ทำการประเมินแต่ละคณะ
 N = จำนวนผู้ทำการประเมินการสอนทั้งหมด
 $E^2 = \frac{e^2}{Z^2} = 0.0001$

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, L$
 L = จำนวนคณะทั้งหมด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางวราภรณ์ ไทขมา
วัน เดือน ปีเกิด	28 กันยายน 2498
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/8 หมู่ 8 ถนนนาคนิवास เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2525 ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา B.E. 2536 M.S. (Business Education) New Hampshire College, USA B.E. 2543 Ed.D. (Administration and Policy Studies) University of Pittsburgh, USA

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมเกียรติ ถนอมวงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	28 สิงหาคม 2517
สถานที่เกิด	จ. นครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	304 หมู่ 1 ค.ท่าตะโก อ.ท่าตะโก จ. นครสวรรค์ 60160
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 วท.บ.(สถิติ) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2544 วท.ม.(สถิติประยุกต์) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสิรินธร สิ้นจินดาวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	21 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	จ. สุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	310/183 หมู่ 3 ถนนสรงประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 ค.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2543 กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม

T115436